

පරිසර අමාත්‍යාංශය
சுற்றாடல் அமைச்சு
Ministry of Environment

වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තාව - 2024
வருடாந்த செயலாற்றுகை அறிக்கை - 2024
Annual Performance Report - 2024

ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, කැ.පෙ.14, පේරාදෙණිය
தேசிய தாவரவியல் பூங்காக்கள் திணைக்களம், த.பெ.14, பேராதனை
Department of National Botanic Gardens, P.O.Box 14, Peradeniya

Department of National Botanic Gardens

**Annual Performance Report
2024**

Department of National Botanic Gardens
No. 14, Peradeniya

Table of Content

01. Chapter 01- Institutional Profile/ Executive Summary	03
02. Chapter 02- Progress and Outlook	26
03. Chapter 03- Overall Financial Performance for the year	27
04. Chapter 04- Performance Indicators	33
05. Chapter 05- Performance in Achieving Sustainable Development Goals (SDGs)	35
06. Chapter 06- Human Resource Profile	37
07. Chapter 07- Compliance Report	42
08. Botanic Gardens Trust Fund – Annual Performance	49

Annual Performance Report 2024

Department of National Botanic Gardens

Chapter 01 - Institutional Profile/ Executive Summary

1.1 Introduction

The Department of National Botanic Gardens is the pioneer institution for botanical activities in Sri Lanka. Its contribution to ex-situ conservation of plants, education and implementation of research and technological programs to develop floriculture in Sri Lanka, is immense and varied. The National Botanic Gardens also serve as major attractions for both local and international tourists.

The main Botanic Gardens in Sri Lanka include the Royal Botanic Gardens, Peradeniya (1821), Hakgala Botanic Gardens (1861), and Henarathgoda Botanic Gardens, Gampaha (1876), along with the Medicinal Plant Gardens in Ganewatta. Additionally, two modern Botanic Gardens—Mirijjawila Dry Zone Botanic Gardens in Hambantota and Seethawaka Wet Zone Botanic Gardens in Avissawella—were opened to the public in 2013 and 2015, respectively.

More than 4500 plant species have been conserved at these Botanic Gardens under the Department of National Botanic Gardens including rare plants, endangered plants from forests and endemic plants species found only in Sri Lanka. Besides these Botanic Gardens, the Medicinal Plant Garden, Ganewatta also contributes to conserve medicinal plants in Sri Lanka.

The National Herbarium of the Department of National Botanic Gardens carries out plant authentication and research programs in plant taxonomy and other aspects of botanical sciences. The Floriculture Development and Research Unit focuses on floriculture research as well as supporting and encouraging viable ventures for floriculture promotion in the country via floriculture development activities. The Education and Training Center offers training and educational programmes including short term courses as well as one and two-year duration diploma courses.

Botanic Gardens of Sri Lanka also provide an opportunity for leisure where plants from around the world depict the diversity and beauty of the plant kingdom, moreover they share knowledge and expertise in conservation, biodiversity and floriculture.

1.2 Vision, Mission and Objectives of the Department

Vision

To become the most outstanding botanical gardens in the tropics by upholding excellence in botanical research and aesthetic appeal.

Mission

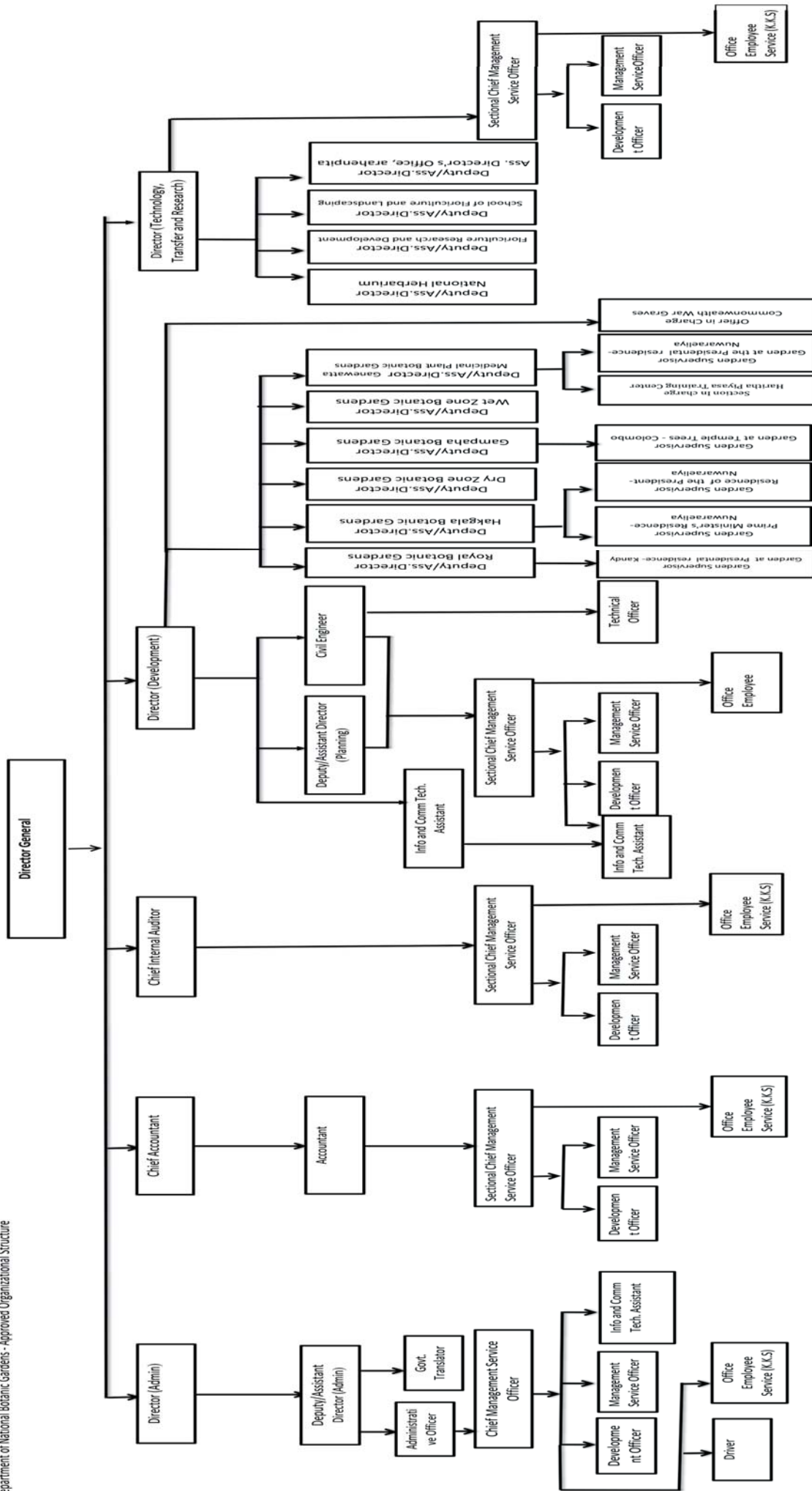
To offer the public opportunities to study, appreciate, and sustainably conserve plant resources within both natural and cultivated environments.

Objectives

- To educate future generations on the conservation and sustainable utilization of Sri Lanka's plant resources
- Providing necessary support for legal matters as well as plant based manufacturing industries through scientifically accurate verification of plant resources.
- Providing technical and infrastructure facilities required for developing a floriculture industry in Sri Lanka.
- Direct contribution to local economic and social development through sustainable tourism development.

1.3 Main Functions

- Planning and implementation of ex-situ conservation strategies for the conservation of Sri Lankan plant diversity.
- Conduct programs to disseminate accurate information and technical expertise on plants and plant-based industries in Sri Lanka through targeted educational and communication strategies.
- Conduct diverse research and apply innovative technologies to advance the floriculture industry in Sri Lanka.
- Maintain all Botanic Gardens to the highest standards of excellence.
- Develop strategic plans for establishing new Botanic Gardens in suitable ecological zones.
- Plan and implement research and technical programmes needed to popularize Amenity Horticulture in Sri Lanka.
- Provide technical advice to conserve Sri Lankan plants of historic importance.
- Maintain the health of the sacred Bo-tree (Sri Maha Bodhi) at Anuradhapura.

1.5 Institutes and Units under the Department

- **Royal Botanic Gardens, Peradeniya**

The Peradeniya Royal Botanical Gardens, established by the British in 1821, is located in the Gatabe Grama Niladhari Division of the Kandy Four Gravets and Gangawata Korale Divisional Secretariat in the Kandy District, Central Province.

Spanning 61.25 hectares, the Royal Botanic Gardens is uniquely shaped like a horseshoe and is bordered on three sides by the Mahaweli River, with its main entrance facing the Colombo-Kandy Road. Located at an elevation of 1,600 feet above sea level, it offers a distinct geographical and scenic setting. The garden serves as a center for plant studies, botanical and ecological research, and the exhibition of endangered and economically, medicinally, and historically significant plants. It also provides recreational opportunities for the public. The Royal Botanical Gardens in Peradeniya, established by the British, was the first botanical garden founded in Sri Lanka, pioneered by Mr. Alexander Moon.

Renowned for its historical and educational value, the garden features an attractive ornamental orchid house, as well as plantations of flowers such as anthuriums, gerberas, and roses, along with a variety of medicinal plants and other unique species. Visitors to the Royal Botanical Gardens can experience the distinctive charm of its captivating landscape design and also explore the Flower Garden, the Japanese Garden, and the Forest Garden.

The garden also houses a collection of 'memorial plants' planted by world leaders and notable figures, which stands as a significant symbol among the enduring monuments of world history. Among the garden's 200+ palm species, the two-story coconut palms native to the Seychelles Islands—positioned on either side of the Gardner Monument, approximately 100 meters from the main road—draw considerable attention from both local and international visitors. These palms, known for producing the heaviest seed in the world, are featured alongside a remarkable variety of other palms, bamboo groves, banyan trees, and over 4,000 additional plant species across the garden. In addition, the Spice Garden showcasing key export crops such as cinnamon, pepper, cloves, and nutmeg, serves as another distinctive attraction within the garden.

- **Hakgala Botanic Gardens**

Hakgala Botanical Garden is situated approximately 9.5 kilometers from Nuwara Eliya town, along the Nuwara Eliya–Badulla main road, nestled between the roadway and the Hakgala Strict Nature Reserve, at an elevation of about 5,400 feet above sea level. A portion of the garden lies within the Nuwara Eliya District in the Central Province, while another section extends into the Badulla District of the Uva Province. Administratively, the garden falls under the Gorandipola Grama Niladhari Division of the Nuwara Eliya Divisional Secretariat and the Hulankapolla Grama Niladhari Division of the Welimada Divisional Secretariat.

This beautiful garden, covering an area of 28 hectares, was initially established in 1861 as a research center to promote cinchona cultivation in the upcountry, with the aim of producing quinine, a drug used to combat malaria. The garden was founded under the guidance of Mr. W. McNichol and managed by Mr. E.J. Thwaites from 1868 to 1882.

In 1882, the area, further developed as a research center by Mr. William Nock, was transformed into a botanical garden and opened to the public. Rich in history and natural beauty, Hakgala Botanical Garden is also steeped in legend; it is believed to be the site where King Ravana hid Princess Sita, adding a mythical charm to its already significant cultural value.

This garden, with its subtropical climate, is a popular destination among both local and foreign visitors. With temperatures ranging from 3 to 20 degrees Celsius, it offers a refreshing retreat for visitors seeking relief from fatigue and stress. The Botanical Garden is home to a collection of over 2,000 plant species, approximately 500 of which are endemic. When tea cultivation was first introduced to Sri Lanka, the initial seed stock was received at the Royal Botanical Gardens, Peradeniya, and the seeds obtained from that garden were subsequently cultivated at the Hakgala Botanical Gardens. Even today, tea cultivation thrives in the park area.

Among the botanical gardens in Sri Lanka, Hakgala is unique for its abundance of rare flower species such as Vanasapu, Mihiriya, and Maharatmal, which are endemic to this garden and not found elsewhere. In addition, visitors can observe numerous plant species such as *Florida*, introduced from countries such as China, and Australia.

The Fernary covered captivates the hearts of visitors with its extremely cool climate. This unique garden area, rich in lichens and mosses, also features prominent fern species such as *Sphaeropteris crinita* and *Alsophila walkerae*. The garden also boasts a stunning rose garden with nearly one hundred species of roses.

Furthermore, Hakgala Botanical Garden is extensively used as a scenic backdrop for the local film industry, commercial photography, and wedding photography. This beautifully designed garden, which clearly demonstrates exceptional landscaping skills, stands as the second botanical garden to be established in Sri Lanka.

- **Gampaha Botanic Gardens**

The Henarathgoda Botanical Garden, Gampaha, is located in the Asgiriya West Grama Niladhari Division of the Minuwangoda Divisional Secretariat Division in the Gampaha District of the Western Province. Covering an area of 17.4 hectares, it is the third botanical garden established in Sri Lanka, founded in 1876. During British colonial rule, there was a high demand for natural rubber to meet industrial needs. Seeking a country with climatic conditions similar to those of the Amazon region, British authorities identified the Gampaha–Henarathgoda area of Sri Lanka as ideal for rubber cultivation. With this objective, 1,919 plants of the highest quality selected from 70,000 healthy rubber seeds supplied by Sir Henry Wickham, a British national stationed in Brazil, were planted on this land in 1876. This rubber plantation became the first successful rubber plantation in South Asia. Over time, seeds and plants from this plantation were distributed to various regions in Sri Lanka's wet zone and to several countries across South Asia. As a result, the Gampaha Botanical Garden continues to be known by its historic nickname: "The Cradle of Rubber in Asia."

This garden, which features over 1,000 species of plants commonly used locally, also includes plant species of exceptional rarity and historical significance. Additionally, a decorative orchid house and a plant conservatory have been established for tourists, offering insight into the preservation of endangered and rare plant species.

Designed with a captivating landscape layout that delights both the eyes and hearts of visitors, the garden showcases many unique features. Facilities have been provided to enhance the experience for both local and foreign tourists, including a lake tour via swan boats for public recreation.

The "Tree Hut" offers visitors a novel experience, while a children's park has also been created within the grounds to provide entertainment for young visitors.

- **Mirijjawila Dry Zone Botanic Gardens**

The Mirijjawila Dry Zone Botanic Gardens is located in the Pahala Baragama and Manajjawa Grama Niladhari Divisions of the Hambantota District, in Sri Lanka's Southern Province. Situated approximately 5km inland from the coast, the garden is bordered by the Colombo–Kataragama main road to the south and the Mirijjawila–Suriyawewa main road to the east.

This is the first botanical garden in Sri Lanka to be established entirely by local experts. The land, once covered in dense forest, had long been affected by human activities and environmental pressures. Portions of it were previously used for paddy cultivation. In 2006, a feasibility study was conducted to assess its suitability for development as a botanical garden, with the primary objective of conserving plant species native to the dry zone. As a result, the land was rehabilitated and transformed into a botanical garden. It was officially opened to the public on 13 November 2013, in conjunction with the Commonwealth Heads of Government Special Summit.

Covering an area of 120.4 hectares, it is the largest botanical garden in Sri Lanka in terms of land extent. The garden features many unique attractions, including the 160-meter-long "Willow Avenue", the longest of its kind in Asia. In total, the garden comprises 26 main paths and is home to a distinctive collection of both indigenous and exotic plant species.

Furthermore, the garden features a mixed forest area comprising over 2,000 plants representing 105 dry zone species, including several endemic varieties. A formal forest section has also been established, complete with scientific nomenclature, enabling the identification of plant species by category.

Visitors to the garden can observe more than 460 medicinal plants representing 250 species that thrive in arid climatic conditions. Another notable highlight is the commemorative plant collection established by 52 international leaders who visited Sri Lanka for the Commonwealth Heads of Government Meeting.

A desert landscape, showcasing cacti and succulent species native to the Southern Province and other dry regions, has also been developed and opened for public viewing. Additionally, a formal garden inspired by the renowned Versailles Gardens in France adds a touch of classical European elegance to the premises.

The topiary garden, creatively designed using a variety of shapes and elements to appeal to visitors, along with the ornamental shrub garden filled with colorful flowering plants and shrubs, further enhances the aesthetic appeal and diversity of the botanical garden.

- **Seethawaka Wet Zone Botanic Gardens**

The Seethawaka Wet Zone Botanic Gardens is located in the Ilukowita Grama Niladhari Division of the Seethawaka Divisional Secretariat in the Colombo District, Western Province. Covering an area of 42 hectares, the garden's development began in 2008 and it was officially opened to the public in 2015. This botanic gardens was established with the primary objective of conserving plant species endemic to Sri Lanka's wet zone.

Nestled along the edge of a scenic mountain range, the garden is noted for its carefully planned and aesthetically pleasing landscape design. A lake bordering one side of the garden serves as a vital water source for the plant ecosystem and also offers recreational boating experiences for visitors.

The Kumbuk section, known for its cool and pleasant climate, offers both local and international tourists a unique perspective of the garden. An observation deck at the garden's highest point provides panoramic views of the surrounding landscape, creating a tranquil and visually enriching experience.

Given the expansive nature of the garden, golf car services are available to help visitors explore the grounds comfortably. During the ride, guests may encounter various bird species native to the wet zone. The garden also includes several specialty sections, such as a rose garden, Japanese garden, fern garden, forest garden, fruit tree collection, and palm collection. Many of the plant species showcased here are endemic to the region.

The garden is also a favored location for the local film industry and is often used as a backdrop for commercial shoots and wedding photography. With its thoughtful design and rich plant diversity, the Seethawaka Wet Zone Botanic Gardens stands as a testament to expert landscaping and is recognized as Sri Lanka's fifth established botanical garden.

- **Ganewatta Medicinal Plant Gardens**

The Ganewatta Medicinal Plant Gardens is situated in the Pannawa Grama Niladhari Division of the Ganewatta Divisional Secretariat in the Kurunegala District, North Western Province. Spanning an area of 21 hectares, the history of this garden dates back to 1955. Previously functioning as a tobacco drying center, the site was transformed into a medicinal plant conservation center in the same year.

Today, the garden is home to over 1,000 preserved species of endangered medicinal plants, including several rare varieties. It is the only botanical garden in Sri Lanka that hosts such a vast collection of medicinal plant species. Additionally, the garden features numerous plant species endemic to the country's intermediate climatic zone, further enhancing its ecological and conservation value.

- **Floriculture Research and Development Division, Peradeniya**

The Floriculture Research and Development Division is dedicated to conducting research programs and promoting the growth of the floriculture sector in Sri Lanka. This division plays an active role in supporting the industry by offering training programs, field-based advisory services, and valuable information on investment opportunities, equipment, and high-quality planting materials. These efforts aim to encourage and empower local flower growers and contribute to the sustainable development of the floriculture industry.

Assistant Director's Office, Narahenpita

The Suwahasmal unit, located in Narahenpita, functions as a central sales outlet for floriculture products cultivated by Suwahasmal florist associations established in various regions across the island.

Gardens at the Official Residences of His Excellency the President and the Honourable Prime Minister

The Department is also entrusted with the maintenance of the gardens at the official residences of His Excellency the President in Colombo, Kandy, Nuwara Eliya, and Anuradhapura, as well as those at the official residences of the Honourable Prime Minister in Colombo and Nuwara Eliya.

Commonwealth War Graves

The Department is responsible for the maintenance of the Commonwealth War Graves located in Kandy, Jawatte, Borella, and Trincomalee. These sites serve as memorials to the officers who served in the Commonwealth Armed Forces during the First and Second World Wars.

Meegallawa “Haritha Piyasa” Training Centre

The Meegalewa **Haritha Piyasa** is located in the Kurunegala District of the North Western Province and covers an area of 2.43 hectares. It is currently under development. Once completed, it will offer courses in floriculture and function as a center for plant propagation.

National Herbarium

The National Herbarium serves as a repository of dried plant specimens, primarily of Sri Lankan origin. It houses approximately 179,000 specimens, including a wide range of exotic and cultivated plant species, all preserved under appropriate conditions for systematic study and research. The herbarium also maintains a reference library with around 3,500 books, journals, and other publications related to plant science. These resources support plant identification, taxonomic research, and serve as a valuable data bank for biodiversity studies.

1.6 Fiscal and Physical Progress - 2024

Royal Botanic Gardens, Peradeniya

- The development of the outdoor areas of the museum, aimed at showcasing the evolution, history, and heritage of the gardens, was completed this year.
- The initial phase of the project to obtain water from the Maa Oya, initiated last year, was successfully completed this year. This project was undertaken to secure water supplies for plant maintenance within the garden.
- Repairs to the roof of the Laksala building, where local and international tourists purchase souvenirs, have commenced, and all necessary repairs have now been completed.
- The plant houses located in the plant nursery, which is vital for the garden's operation, were repaired, along with the shade houses.
- Necessary repairs were made to the carpentry shed, where wooden products such as shelves, chairs, and tables are manufactured. New equipment was also procured.
- To attract more tourists, essential raw materials were purchased for the maintenance of the plant conservatory. The plant propagation house, which houses both local and foreign plant species for tourists, was renovated with the primary goal of conducting plant propagation activities in a systematic, safe, and healthy manner.
- The tourist lodge, which was previously damaged by fire, has been completely renovated and repainted. It is now open for use by government officials, providing accommodation for relaxation, recovery, and official duties.
- All side roads and pathways in the Fernary section were systematically developed to ensure safe and easy travel for visitors.

- Materials were procured, and the ceilings of the office premises within the Botanic Gardens and the Outdoor Plant Section were repaired.
- Plant conservation activities were carried out by adding new plant species to the garden's living collection and enhancing the existing plant collection. In total, 95,388 plants were produced as part of the plant production activities.

Henarathgoda Botanic Gardens, Gampaha

- Infrastructure development programs continued this year with the objective of further enhancing the facilities of the Botanical Garden.
- Construction of the security gate at the new entrance road was completed, significantly improving access and convenience for visitors.
- Development of the water tank, intended to provide a reliable water supply for both the garden's plant collections and visiting tourists, was successfully completed.
- The newly constructed toilet complex, designed to upgrade visitor amenities and support infrastructure development, was finalized during the year.
- To strengthen plant conservation efforts and expand high-quality plant collections, improvements were made to the nursery facilities. New plant species were added to the living collection, and the existing collection was further enriched. A total of 23,986 plants were produced through the garden's propagation programs.

The roof of the renovated greenhouse

Completed Installation of the new entrance gate

Hakgala Botanic Gardens

- New garden equipment was procured to ensure the efficient functioning of the garden. In addition, several activities were carried out throughout the year to enhance the garden's condition and aesthetic appeal, including the painting of summer houses, buildings, and official residences.
- The construction of new toilet facilities,

Modified Summer Huts

aimed at improving amenities for foreign tourists visiting the garden, has also been completed.

- Plant conservation efforts were strengthened by introducing new species into the garden's living collection and enhancing the existing one. Additionally, plant production activities led to a total output of 176,332 plants.

New Toilets

National Floriculture Development Programme

The Floriculture Development Programme was continued this year with the aim of empowering small and medium-scale florists in Sri Lanka and enhancing their economic well-being.

- Currently, 216 floriculture associations operate across the island to support the expansion of the floriculture industry, benefiting a large number of members. The Floriculture Division has conducted one-day training programs covering various areas such as Anthurium, Orchid, Rose, erbera, Cut Foliage Cultivation, and Tissue Culture, through which many individuals have received training.

Floral Exhibition Stall

A capture from a floriculture exhibition

- The Floriculture Development and Research Unit produced over 200,151 orchids, anthuriums, and ornamental foliage plants during the year.

- To promote the marketing of flower seeds and related materials, 141 small-scale exhibitions and 16 large-scale district-level exhibitions were organized. Additionally, 819 flower nurseries were inspected, and guidance was provided to address field-related challenges.
- Research activities were carried out to address both current and future needs of the floriculture industry. A total of 17 research projects were implemented to tackle the challenges faced by growers. Additionally, free consultancy services were offered to individuals and institutions on matters related to commercial floriculture, nursery management, and the management of crop pests and diseases.

The Annual National Conference on Floriculture Research (NaSFLOr-2024), jointly organized by the Department of National Botanic Gardens and the Sri Lanka Council for Agricultural Research Policy, was held on December 6, 2024, at the Royal Botanic Gardens, Peradeniya. The conference aimed to showcase and discuss the latest research advancements in the field of floriculture. NaSFLOr-2024, held as a hybrid event with both in-person and online participation, focused on recent advancements in the floriculture sector. The conference highlighted innovative approaches and practical solutions to promote sustainability and growth within the industry, with a particular emphasis on the theme, 'Booming Future: Sustainable Innovations for Export-Oriented Floriculture.' A total of 17 research papers were presented during the conference, covering topics such as plant propagation, tissue culture techniques and conservation, growth, commercial value and viability of ornamental plants, as well as post-harvest technology and value addition methods for floriculture products. The NaSFLOr-2024 program, attended by approximately 180 researchers, practitioners, policymakers, and stakeholders, served as a key platform for shaping the future of the floriculture industry. The event contributed to the advancement of knowledge and fostered collaboration among researchers, professionals, and industry producers, paving the way for a sustainable and robust floriculture sector.

- Development work on the Anthurium House, established within the Floriculture Division of the Peradeniya Botanic Gardens, commenced and was completed in 2024.

Education and Training

- Maintenance work at the Education Center within the Peradeniya Botanic Gardens was carried out during the year.
- A total of 94 youth were trained in modern floriculture and landscaping techniques through a four-month course, with all participants receiving certificates upon completion.
- Ten students were enrolled in the one-year diploma course leading to the National Vocational Qualification (NVQ) Level 5 Certificate as Landscape Development Assistants, and all successfully completed the program.
- Nine students were enrolled in the one-year diploma course leading to the NVQ Level 4 Certificate as Landscape Development Assistants, and all completed the course.
- A total of 3,073 individuals received training in various subjects, including rose cultivation, nursery management, plant identification, plant treatment, flower arrangement, post-harvest technology, landscaping, and related disciplines.
- Additionally, 151 individuals received training through on-the-job training programs.

A training session

A training session

Seethawaka Wet Zone Botanic Gardens- Awissawella

- A range of development activities was carried out during the year to enhance visitor facilities, maintain high standards of upkeep, and introduce new amenities within the garden.
- Road repairs were completed in the Kumbuk section of the garden to improve access and facilities for tourists.
- UV-treated polythene covers were installed to minimize the impact of ultraviolet rays on the anthurium house.
- Plant name display boards and maps were placed throughout the garden to provide visitors with essential information, such as plant types and the layout of the garden.

Newly built nameboards

- Plant conservation initiatives included the addition of new species to the garden's living collection and the enhancement of existing collections. In addition, a total of 40,515 plants were produced through plant propagation activities.

Mirijjawila Dry Zone Botanic Gardens

- Field development activities were undertaken to enhance the garden's landscape features, including the improvement of flower gardens with ornamental plants, and the upgrading of roads, pathways, and other areas within the garden.
- To improve visitor facilities and further enhance the garden's aesthetic appeal, repairs to the boundary fence, building renovations, and painting works were carried out. Minor repairs were also made to the ticket counter, main gate, and other sections of the garden.
- The construction of the boundary chain-link fence, intended to protect the garden from external animal threats, was successfully completed.

- Renovations were completed on the plant house in the floriculture section and the orchid house, offering visitors the opportunity to view high-quality, well-maintained plant collections.
- Plant conservation efforts were implemented by introducing new species to the garden's living collection and strengthening the existing one. Additionally, plant production activities resulted in the cultivation of 31,612 plants.

Ganewatta Medicinal Plant Gardens

- Efforts were made to maintain the garden to a high standard by performing maintenance work on buildings and other structures, enhancing the overall external appearance of the garden.
- Repairs were made to the chain link fence built for the security of the garden, with the primary aim of minimizing damage caused by wild animals entering the garden from outside and enhancing the security of the garden.

The roof of the renovated plant house

- The garden's tree planting program was successfully carried out, resulting in the production of over 34,047 trees and the enhancement of plant collections, including the establishment of new ones.
- As part of the Medicinal Plants Awareness Program, 659 individuals were educated through lectures on the uses, value, and conservation of medicinal plants.
- Preliminary discussions were held with the Electricity Board to secure the necessary electrical facilities for the project aimed at obtaining water from Deduru Oya to the garden.

Newly constructed chain link fence

Meegallawa “Haritha Piyasa”

- Land improvement works were carried out, facilitating better maintenance of plants and the overall upkeep of the garden.
- The tree planting program continued this year, alongside enhancements to value-added products and plant collections.

Well under construction

- Several cultivation training centers were established on the cultivation land, and routine repairs and development activities were carried out as well.
- A cultivation well was established in the garden to ensure a reliable water supply, which is essential for the proper maintenance of the plants. All construction work related to the well was successfully completed during the year.
- Furthermore, to enhance staff satisfaction and provide space for parked vehicles and equipment, a parking lot was constructed within the park, and the work has now been completed.
- The garden's planting program was implemented, resulting in the production of over 7,290 plants. Efforts were also made to enrich the plant collections, including the establishment of new ones.
- Roof repairs to the field house, aimed at improving facilities for trainees were successfully completed.

In addition to the above development programs, the Department is also responsible for maintaining the Commonwealth War Graves located in Kandy, Jawatte, Borella, and Trincomalee. It also oversees the upkeep of the gardens at the official residences of His Excellency the President in Colombo 01, Kandy, Nuwara Eliya, and Anuradhapura, as well as the Temple Trees official residence and the Nuwara Eliya residence of the Honourable Prime Minister. Furthermore, the Department is entrusted with the maintenance of the sacred Jaya Sri Maha Bodhi in Anuradhapura.

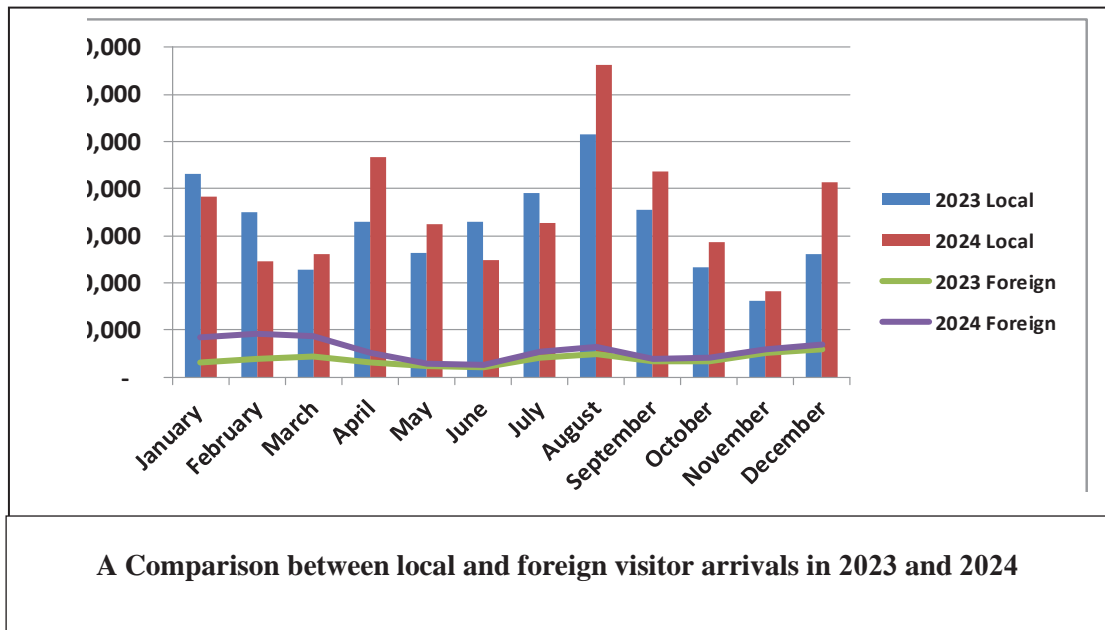
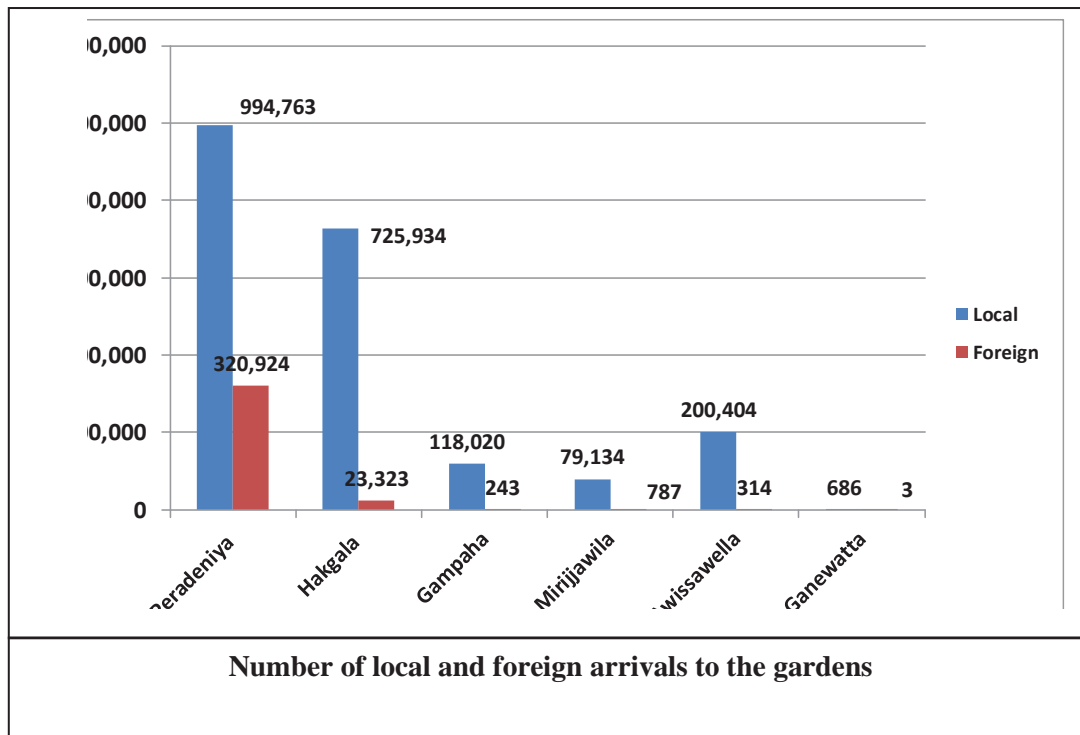
The beauty and quality of the gardens were upheld through effective landscaping and the efficient maintenance of newly developed areas, including roads, pathways, and other key features of the gardens.

1.7. Visitor arrivals

In 2024, all units belonging to the Department of National Botanic Gardens were maintained at high standards.

The total number of tourists who visit the Botanical Gardens this year is 2,464,535. Of these tourists, 2,118,941 are local tourists and 345,594 are foreign tourists.

1.7.1 Statistics on the number of visitors to the Botanic Gardens in 2024

1.7.2. Visitors to the Botanic Gardens from 2020 to 2024

Description	year				
	2020	2021	2022	2023	2024
Number of local visitors	642,573	714,493	1,773,048	1,925,129	2,118,941
Number of foreign visitors	93,304	18,412	103,322	227,729	345,594
Total	735,877	732,845	1,876,370	2,152,858	2,464,535

Total Income from Visitors to National Botanic Gardens from 2020 to 2024

Description	Year				
	2020	2021	2022	2023	2024
Income from local visitors (Rs. Million)	67.91	64.6	143.31	223.061	320.577
Income from foreign visitors (Rs. Million)	181.829	35.785	200.18	568.651	1,031.706
Total (Rs. Million)	249.739	100.385	343.49	792.326	1,352.283

02. Chapter 02 - Progress and Outlook

2.1 Special Achievements

- ❖ Achieved the highest annual income in the history of the Department of National Botanic Gardens in 2024.
- ❖ Recorded a 120% increase in foreign tourist arrivals compared to 2023.
- ❖ Launched the National Diploma in Floriculture and Landscaping (NVQ Level 5) and successfully issued Vocational Competency Certificates.
- ❖ Successfully established an electronic ticketing (E-ticketing) system.
- ❖ Discovered a new species of *Coleus* (Family: Lamiaceae) in the central hills of Sri Lanka.

2.2 Obstacles

- ❖ Decline in tourist arrivals due to local and international security concerns, economic challenges, political instability, and social issues.
- ❖ Adverse effects of climate change and environmental variability.
- ❖ Difficulties in acquiring suitable land for the establishment of new botanical gardens.
- ❖ Limited progress in promoting Sri Lanka's botanical gardens on the international stage.
- ❖ Constraints in accessing modern technological advancements due to a shortage of technical officers.
- ❖ Impact of political, economic, and social policies, particularly due to restrictions on recruitment.

2.3 Goals

- ❖ Upgrade all botanic gardens to meet international standards, aiming to become the leading gardens in the South Asian region.
- ❖ Strengthen and maintain the National Plant Data System of Sri Lanka.
- ❖ Establish a National Molecular Biology Laboratory to support plant research and conservation.

- ❖ Implement ecological education programs to raise awareness and promote environmental stewardship.
- ❖ Contribute to the achievement of relevant Sustainable Development Goals (SDGs).
- ❖ Launch promotional programs to increase visitor engagement and awareness.
- ❖ Work towards winning the National Productivity Gold Award.
- ❖ Pursue accreditation as the Best Tourism Center in Sri Lanka.
- ❖ Ensure inclusive, equitable, and quality education for all, and promote lifelong learning opportunities.
- ❖ Conserve biodiversity, combat desertification, and maintain ecological balance through the protection and restoration of vegetation.
- ❖ Establish new botanic gardens in identified regions currently lacking such facilities.
- ❖ Enhance support and incentives for small and medium-scale flower and ornamental plant entrepreneurs; expand membership of florist associations to uplift livelihoods.
- ❖ Make a significant contribution to national tourism and economic growth by leveraging the potential of botanic gardens to increase Sri Lanka's Gross Domestic Product (GDP).

Chapter 03- Overall Financial Performance for the year

- 03.1 Statement of Financial Performance
- 03.2 Statement of Financial Position
- 03.3 Statement of Cash Flow
- 03.4 Financial Statements

**Statement of Financial Performance
for the period ended 31st December 2024**

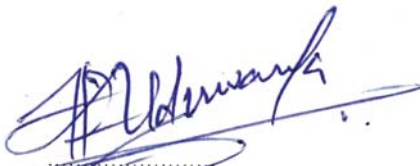
Revised Budget Allocations 2024 Rs.		Note	Actual	
			2024 Rs.	2023 Rs.
1,150,000,000	Revenue Receipts		1,366,415,878	833,193,462
-	Income Tax	1	41,978,025	-
-	Taxes on Domestic Goods & Services	2	-	-
-	Taxes on International Trade	3	-	-
-	Non Tax Revenue & Others	4	1,324,437,853	833,193,462
<u>1,150,000,000</u>	Total Revenue Receipts (A)		<u>1,366,415,878</u>	<u>833,193,462</u>
-	Non Revenue Receipts		-	-
-	Treasury Imprests		84,999,000	57,230,000
-	Deposits		213,899,863	111,564,644
-	Advance Accounts		31,621,779	33,706,010
-	Other Main Ledger Receipts		41,978,025	-
-	Total Non Revenue Receipts (B)		<u>372,498,667</u>	<u>202,500,654</u>
-	Total Revenue Receipts & Non Revenue Receipts C = (A)+(B)		<u>1,738,914,545</u>	<u>1,035,694,116</u>
-	Remittance to the Treasury (D)		<u>760,019,651</u>	<u>248,795,769</u>
-	Net Revenue Receipts & Non Revenue Receipts E = (C)-(D)		<u>978,894,893</u>	<u>786,898,347</u>
-	Less: Expenditure			
-	Recurrent Expenditure		-	-
-	Wages, Salaries & Other Employment			
543,400,000	Benefits	5	526,311,897	457,434,174
207,150,000	Other Goods & Services	6	164,225,435	139,025,422
1,500,000	Subsidies, Grants and Transfers	7	1,134,846	1,244,498
-	Interest Payments	8	-	-
-	Other Recurrent Expenditure	9	-	-
<u>752,050,000</u>	Total Recurrent Expenditure (F)		<u>691,672,177</u>	<u>597,704,094</u>
-	Capital Expenditure			
-	Rehabilitation & Improvement of			
30,000,000	Capital Assets	10	22,487,849	8,858,414
64,500,000	Acquisition of Capital Assets	11	50,718,235	21,620,328
38,500,000	Capital Transfers	12	38,323,320	50,251,047
-	Acquisition of Financial Assets	13	-	-
500,000	Capacity Building	14	499,280	493,790
23,000,000	Other Capital Expenditure	15	19,728,261	32,868,196
<u>156,500,000</u>	Total Capital Expenditure (G)		<u>131,756,945</u>	<u>114,091,775</u>
-	Deposit Payments		176,376,678	74,127,837
-	Advance Payments		28,616,285	28,567,225
-	Other Main Ledger Payments		18,146,813	-
-	Total Main Ledger Expenditure (H)		<u>223,139,776</u>	<u>102,695,061</u>
-	Total Expenditure I = (F+G+H)		<u>1,046,568,898</u>	<u>814,490,930</u>
-	Balance as at 31st December J = (E-I)		<u>(67,674,005)</u>	<u>(27,592,583)</u>
-	Balance as per the Imprest Adjustment Statement		(68,648,531)	27,592,583.00
-	Imprest Balance as at 31st December		974,526	-
-			<u>(67,674,005)</u>	<u>-</u>

**Statement of Financial Position
As at 31st December 2024**

	Note	Actual	
		2024 Rs	2023 Rs
Non Financial Assets			
Property, Plant & Equipment	ACA-6	8,061,011,502	8,020,895,718
Financial Assets			
Advance Accounts	ACA-5/5(a)	87,007,425	90,012,918
Cash & Cash Equivalents	ACA-3	-	-
Total Assets		8,148,018,927	8,110,908,636
Net Assets / Equity			
Net Worth to Treasury		(252,393,613)	(187,059,196)
Property, Plant & Equipment Reserve		8,061,011,502	8,020,895,718
Rent and Work Advance Reserve	ACA-5(b)	-	-
Current Liabilities			
Tax	-	23,831,212	-
Deposits Accounts	ACA-4	314,595,300	277,072,114
Imprest Balance	ACA-3	974,526	-
Total Liabilities		8,148,018,927	8,110,908,636

Detail Accounting Statements in ACA format Nos. 1 to 7 presented in pages from01.... to...42... and Annexures to accounts presented in pages from ...43.... to ...50..... form an integral part of these Financial Statements. **The Financial Statements have been prepared in accordance with the Government Financial Regulations 150 & 151 and State Accounts Guideline No. 06/2024, dated 16.12.2024** and hereby certify that figures in these Financial Statements, Notes to accounts and other relevant accounts were reconciled with the Treasury Books of Accounts and found in agreement.

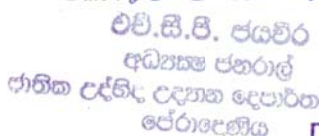
We hereby certify that an effective internal control system for the financial control exists in the Reporting Entity and carried out periodic reviews to monitor the effectiveness of internal control system for the financial control and accordingly make alterations as required for such systems to be effectively carried out.

 Chief Accounting Officer
 Name :
 Designation :
 Date : 27/02/2025

 Accounting Officer
 Name :
 Designation :
 Date : 2025-02-19

 Chief Financial Officer/ Chief Accountant/
 Director (Finance)/ Commissioner (Finance)
 Name :
 Date : 2025.2.19

K.R. Uduwawala
 Secretary
 Ministry of Environment
 "Sobadam Piyasa", No 416/C/1,
 Robert Gunawardena Mawatha,
 Battaramulla

K.L.P. RAJAKARUNA
 CHIEF ACCOUNTANT
 Dept. of National Botanic Gardens
 Peradeniya
 For Director General

**Statement of Financial Position
As at 31st December 2024**

	Note	Actual	
		2024 Rs	2023 Rs
<u>Non Financial Assets</u>			
Property, Plant & Equipment	ACA-6	8,061,011,502	8,020,895,718
<u>Financial Assets</u>			
Advance Accounts	ACA-5/5(a)	87,007,425	90,012,918
Cash & Cash Equivalents	ACA-3	-	-
Total Assets		8,148,018,927	8,110,908,636
<u>Net Assets / Equity</u>			
Net Worth to Treasury		(252,393,613)	(187,059,196)
Property, Plant & Equipment Reserve		8,061,011,502	8,020,895,718
Rent and Work Advance Reserve	ACA-5(b)	-	-
<u>Current Liabilities</u>			
Tax	-	23,831,212	-
Deposits Accounts	ACA-4	314,595,300	277,072,114
Imprest Balance	ACA-3	974,526	-
Total Liabilities		8,148,018,927	8,110,908,636

Detail Accounting Statements in ACA format Nos. 1 to 7 presented in pages from01.... to...42... and Annexures to accounts presented in pages from ...43.... to ...50..... form an integral part of these Financial Statements. **The Financial Statements have been prepared in accordance with the Government Financial Regulations 150 & 151 and State Accounts Guideline No. 06/2024, dated 16.12.2024** and hereby certify that figures in these Financial Statements, Notes to accounts and other relevant accounts were reconciled with the Treasury Books of Accounts and found in agreement.

We hereby certify that an effective internal control system for the financial control exists in the Reporting Entity and carried out periodic reviews to monitor the effectiveness of internal control system for the financial control and accordingly make alterations as required for such systems to be effectively carried out.

 Chief Accounting Officer
 Name :
 Designation :
 Date : 27/02/2025

 Accounting Officer
 Name :
 Designation :
 Date : 2025-02-19

 Chief Financial Officer/ Chief Accountant/
 Director (Finance)/ Commissioner (Finance)
 Name :
 Date : 2025.2.19

K.R. Uduwawala
 Secretary
 Ministry of Environment
 "Sobadam Piyasa", No 416/C/1,
 Robert Gunawardena Mawatha,
 Dettenuwala

K.L.P. RAJAKARUNA
CHIEF ACCOUNTANT
 Dept. of National Botanic Gardens
 Peradeniya
 For Director General

Explanation for the Variances between Actual Revenue and Revised Revenue Estimate

Revenue Accounting Officer : Director General, Department of National Botanic Gardens

Expenditure Head No : 322

Rs.

Revenue Code	Description	Revised Revenue Estimate	Actual Revenue	Difference between Revised Revenue Estimate and Actual Revenue	Variance as a % of Revised Revenue Estimate	Reasons for the Variance
2003.02.19	Income of the Botanic Gardens	1,150,000,000	1,366,415,878	216,415,878	19%	Increase of the arrival of foreign visitors to the Botanic Gardens

2015.02.19

Date

Signature and Name of Chief Financial Officer/

Chief Accountant / Head of Finance

K.L.P. RAJAKARUNA

CHIEF ACCOUNTANT

Dept. of National Botanic Gardens

Peradeniya

For Director General

[Signature] 20/02/2025

Signature of Revenue Accounting Officer

Name of Revenue Accounting Officer:

Designation of Revenue Accounting Officer:

H.C.P. JAYAWEERA

DIRECTOR GENERAL

Dept. of National Botanic Gardens

PERADENIYA

Summary of Expenditure by Programme for the period ended 31st December 2024

Expenditure Head No : 322

Ministry / Department / District Secretariat / Provincial Council : Department of National Botanic Gardens

		Rs.					
Programme Number given in Annual Estimates	Title of the Expenditure	Annual Budgetary Provision (1)	Supplementary Estimate Provision (2)	FR 66/69 Transfers (3)	Total Net Provision (4)=(1)+(2)+(3)	Total Expenditure (5)	Net Effect Savings / (Excesses) (6)=(4)-(5)
Programme (1)	(1) Recurrent						
	(2) Capital						
	Sub Total						
Programme (2)	(1) Recurrent	713,650,000	38,400,000	-	752,050,000	691,672,177	60,377,823
	(2) Capital	156,500,000	-	-	156,500,000	131,756,945	24,743,055
	Sub Total	870,150,000	-	-	908,550,000	823,429,122	85,120,878
	Grand Total	870,150,000			908,550,000	823,429,122	85,120,878

.....
 Chief Financial Officer / Chief Accountant/Director (Finance)/
 Commissioner (Finance)

Date : 2025-02-19

K.L.P. RAJAKARUNA
 CHIEF ACCOUNTANT
 Dept. of National Botanic Gardens
 Peradeniya

Chapter 04 - Performance Indicators

	Specific indicators	Actual output as a percentage (%) of the expected output		
		100% - 90 %	75% - 89%	50 % - 74 %
1	Updating the National Database on the flora of Sri Lanka			
	• Number of field trips	√		
	• Identified plant species		√	
	• Improvements to the National Herbarium	√		
	• New plant species discovered	√		
2	In- situ conservation			
	• Plant species added to in- situ conservation	√		
	• Number of field trips			√
3	Number of plant produced	√		
4	Number of research conducted	√		
5	Improvements to the National Herbarium			
	• Amount of new equipment purchased	√		
6	Dissemination of education, training programs and information			
	• Number of educational and training programs	√		
	• Number of individuals who received information	√		
7	Improving visitor facilities to the gardens			
	• Completion of infrastructure installations		√	
	• Completion of new buildings and other constructions		√	
8	Floriculture development			
	• Number of plant exhibitions held	√		
	• Number of classes conducted for flower growers	√		
	• National floriculture research seminar	√		
	• Development of Floriculture research and development	√		
9	Improving staff facilities			
	• Number of Training programs organized		√	
	• Quantity of office equipment	√		

	procured			
	<ul style="list-style-type: none"> • Construction and renovation of office buildings 	√		
	<ul style="list-style-type: none"> • Renovation and modification of official quarters 			√
10	Contributing to the achievement of macroeconomic targets of Sri Lanka			
	<ul style="list-style-type: none"> • Annual income 	√		
	<ul style="list-style-type: none"> • Local visitors 	√		
	<ul style="list-style-type: none"> • Foreign visitors 	√		

4.1 Institutional Performance Indicators

Chapter 05 - Performance Achieving Sustainable Development Goals (SDGs)

5.1 Identified Sustainable Development Goals

Goal / Objective	Goals	Successful Indicators	Percentage of achievements so far		
			0-49	50-74	75-100
Eradication of all forms of poverty everywhere	Empowering Flower and ornamental plant growers in Sri Lanka	❖ Number of societies formed		√	
		❖ Number of floriculture exhibitions held			√
		❖ Number of training and workshops conducted			√
		❖ Number of meetings and field visits held to resolve technical issues			√
		❖ Number of researches conducted to solve current issues			√
Ensuring a perfect, fair quality education for all and creating lifelong educational opportunities	Raising awareness on plant conservation among the public at different ages	❖ Educational programs conducted on the conservation of native flora and ecological systems			√
	Providing selfemployment opportunities and job opportunities for the youth	❖ Number of courses conducted for the youth through vocational courses in the garden (via NVQ 3,4)			√
		❖ Number of young people trained through vocational courses in the garden (via NVQ 3,4)			√
Conservation of Biodiversity, Elimination of Desertification Protection of Ecological Equilibrium through Vegetation Conservation	in situ conservation	❖ Number of in situ plants conservation done			√
		❖ Number of endemic plants re-introduced to their natural habitats			√
		❖ Number of awareness programs		√	
		❖ Number of awareness programs			√
Promotion of	Botanic	❖ Number of visitors			√

well grown, fulfilled and overall productive economic growth and job opportunities.	Gardens Revenue Growth	❖ Annual income			√
---	------------------------	-----------------	--	--	---

5.2. Achievements and Challenges in Achieving Sustainable Development Goals

- The department has empowered approximately 8,500 small and medium-scale entrepreneurs through Floriculture Development Programs, contributing to the achievement of Sustainable Development Goal 1 (SDG 1), which aims to end poverty in all its forms. Women have played a significant role in this initiative, supporting the achievement of SDG 5 (Gender Equality) by empowering women and girls. Additionally, this program has fostered economic development by creating self-employment and business opportunities. In line with SDG 8 (Decent Work and Economic Growth), it has made a direct contribution to holistic and sustainable economic growth, promoting full, productive, and decent employment.
- About 1,867 students have been trained through vocational courses in the gardens under NVQ Levels 3 and 4, contributing to SDG 4 (Quality Education) by ensuring comprehensive, equitable, and lifelong learning opportunities for all.
- The department has significantly contributed to SDG 15 (Life on Land) through biodiversity conservation, habitat restoration, and protection, particularly by replanting extinct plants in their native habitats. The production of 617,600 plants has further supported plant conservation efforts, contributing directly to the sustainable use of geographical ecosystems, sustainable forest management, and actions to combat desertification, land degradation, and biodiversity loss.
- Additionally, the department has contributed to Sri Lanka's sustainable economic growth by increasing the total revenue of the gardens to Rs. 900 million, thereby supporting SDG 8 (Decent Work and Economic Growth) by promoting inclusive, sustainable economic growth and decent employment opportunities.

Chapter 06 - Human Resource Profile

6.1 Staff Management

	Approved number of employees	Number of employees available	Vacancies and Surplus
Senior level	34	23	11
Tertiary level	9	4	5
Secondary level	180	190	10
Primary level	683	533	150
Total	906	750	176

6.2 Impact of Human Resource Shortages and Surpluses on Organizational Performance

	Post	vacancies	Impact to the performance
01	Assistant Director (Scientific Service)	07	These officers serve as heads of units and departments, as well as supervisory and operational officers for specific subjects. However, the presence of vacancies in these positions has hindered the effective execution of technical activities, such as floriculture research and extension, plant conservation and research, and biodiversity conservation, particularly with the use of new technology.
02	Landscape Architect	01	The absence of an officer with the necessary technical expertise in establishing new botanical gardens and landscaping existing ones, will significantly impact the department.
03	Garden Development Assistant (Special Class)	04	Appointing staff officers to supervise the Assistant Directors working in the Botanical Gardens, would enhance the institution's performance. (Since this position is an internal promotion grade, the required documentation for promotion has been prepared.
04	Research Assistant (Special Class)	01	
05	Technical Officer (Civil)	01	Approval has been granted to implement a project for reserving and issuing tickets to visit the botanical gardens through the department's website. Additionally, there is a need to assume responsibility for the administrative tasks related to the department's official website. The lack of a designated staff officer to oversee and manage these activities efficiently is significantly impacting the department's operations.
06	Technical Officer (Civil)	01	There is a significant need for a technical officer to oversee the construction and development work within the department. Currently, an officer from another organization is working on a probationary basis, but has not yet been able to provide full-

			time service.
07	Research Assistant	03	Given that this position is responsible for supporting scientific service officers in research activities, the shortage of posts will directly impact the effectiveness of research efforts.
08	Development officer	-38	As the National Botanic Gardens Department is a leading institution in botanical affairs, there is a need to employ graduates in science and agriculture, as well as officers with relevant degrees, to promote horticultural activities across the island. Given that the current staff is insufficient to achieve the department's objectives, it has become necessary to recruit additional officers beyond the approved cadre.
09	Management Assistant officer	04	All office activities are directly impacted by the shortage of staff.
10	Charge Collector Assistant	07	The efficiency of the officers who interact with the public visiting the botanical gardens is crucial for fostering public appreciation of the department. Insufficient staffing may harm the department's reputation due to public inconvenience.
11	Garden Forman	07	the shortage of officers result in challenges in supervising primary-level workers involved in field duties.
12	Driver	07	With 5 main botanical gardens and 16 other units, alongside ongoing floriculture research, development activities, and numerous projects, the lack of sufficient staff to meet transportation needs in critical situations hampers the institution's efficiency.
13	Office Assistants (KKS)	01	Although priority tasks are being handled by the current employees, their numbers are insufficient to meet all demands, and the additional duties are leading to decreased job satisfaction
14	Security	07	Due to a shortage of security personnel, the department has been compelled to hire private security services to safeguard the valuable plant collections and laboratories in the botanical gardens, resulting in financial losses and concerns about the reliability of existing staff.
15	Garden Minor Employee	12	An internal promotion. There are no eligible candidates.
16	Lorry maintainer	01	Technical knowledge services are essential for the proper maintenance of Botanic Gardens; however, when employees are temporarily assigned to other units, it disrupts the work at their permanent workplaces.
17	Carpenter	01	
18	Bungalow Keeper	01	
19	Store Keeper	03	
20	Tractor Operator	06	
21	Battery Car Operator	02	
22	Budder	03	
23	Label Writer	03	
24	Excavator Operator	01	
25	Tree Maintainer	02	
26	Nurseryman	03	

27	Garden Laborer	104	These vacancies directly impact the efficiency of maintaining daily operations across the five main Botanic Gardens and 16 other units
28	Sub lab Assistant	03	An internal promotion. There are no eligible candidates.

6.3. Human resource development

	Name of the program	Number of employees trained	Duration of the programme	Total Investment (Rs.)	Output / Knowledge gained
1.	Training program held for field officers and related duties of the department	95	2024.12.18 - 2024.12.19	210,310.00	Agro-climatic zones of Sri Lanka, Soil Conservation Act, Pesticides Act, Extension studies, Safe indoor crop cultivation, Safe indoor water supply methods
2.	Training program to promote scientific research culture	05	2024.12.03 12.12- 12.17	-	Preparing scientific research papers
3.	Maintaining damage records in relation to F.R. 104.	65	2024.11.26	13,360.00	Maintaining damage records in accordance with F.R. 104.
4.	Training program for drivers	16	2024.11.26	4,500.00	Knowledge of drivers' duties and responsibilities, maintenance and safety of government vehicles, keeping daily driving records, managing vehicle inventory, overseeing vehicle repairs and servicing, and procedures for handling vehicle accidents
5.	Training program for the efficiency bar examination related to the duties of the tourist bungalow caretaker and its assistant post	06	2024.10.01	4,920.00	Procedural Rules/Financial Regulations/Ethics/Hospitality/Room Cleaning/Modern Food Preparation
6.	Training program related to procurement, contract financial management	100	2024.10.03	60,600.00	Government Audit and Management
7.	Training program related to conducting efficiency bar examination for the post of battery car driver	20	2023.11.01	7,350.00	Mechanical and electrical operation of battery cars, minor repairs and use of lubricants
8.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No. 07)	95	2024.08.30	52,550.00	Code of procedures, Institutional code, Financial regulations, Subject knowledge, Knowledge related to the duties of the position.

	Name of the program	Number of employees trained	Duration of the programme	Total Investment (Rs.)	Output / Knowledge gained
9.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No. 06)	85	2024.08.28	59,400.00	Procedural Code, Establishment Code, Financial Regulations, Subject-related knowledge, Knowledge related to the duties of the position.
10.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No. 05)	30	2024.08.21	59,400.00	Procedural Code, Establishment Code, Financial Regulations, Subject-related knowledge, Knowledge related to the duties of the position.
11.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No.04)	65	2024.08.13	34,005.00	Procedural Code, Establishment Code, Financial Regulations, Subject-related knowledge, Knowledge related to the duties of the position.
12.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No. 03)	75	2024.08.07	47,382.50	Procedural Code, Establishment Code, Financial Regulations, Subject-related knowledge, Knowledge related to the duties of the position.
13.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No. 02)	40	2024.08.02	22,081.00	Procedural Code, Establishment Code, Financial Regulations, Subject-related knowledge, Knowledge related to the duties of the position.
14.	Training program related to conducting efficiency bar examination for junior staff (No. 01)	96	2024.08.06	38,765.00	Procedural Code, Establishment Code, Financial Regulations, Subject-related knowledge, Knowledge related to the duties of the position.
15.	<i>Dream Gardens</i> Technical Staff Training Program	46	2024.07.18	33,165.00	Preparation of five-year plans for all gardens
16.	Induction Program for Officers of the Sri Lanka Technical Service	15	2024.02.20	1,760.00	Gaining knowledge of position-related duties and understanding the department.

Chapter 07 - Compliance Report

No.	Requirement to be applied	Compatibility situation (Compliant / noncompliant)	If Not compatible Give a brief explanation	Proposed accurate decision making procedures to avoid the noncompliant
1	The following financial statements / accounts have been submitted on the due date.			
1.1	Annual Financial Statements	Compliant		
1.2	Advance Accounts of Public Officers	Compliant		
1.3	Business and Product Advance Accounts (Commercial Advance Account)	Not Relevant		
1.4	Store Advance Accounts	Not Relevant		
1.5	Special Advance Accounts	Not Relevant		
1.6	Others	Not Relevant		
2	Maintenance of books and documents (FR. 445)			
2.1	Updating and maintaining the fixed assets register as per Public Administration Circular 267/2018	Not Relevant		
2.2	Updating and maintaining personal payroll documents / personal payroll cards	Compliant		
2.3	Updating and maintaining of the audit log	Compliant		
2.4	Updating and maintaining the internal audit report document	Compliant		
2.5	Prepare all monthly account summaries (CIGAS) and submit to the Treasury on the due date	Compliant		
2.6	Updating and maintaining checks and cash order registers	Compliant		
2.7	Update and maintain inventory	Compliant		
2.8	Update and maintain stock records	Compliant		
2.9	Update and maintain the damage register	Compliant		
2.10	Update and maintain the list of liabilities	Compliant		
2.11	Update and maintain the counterfoil Register (GA - N20)	Compliant		

3	Delegation of authority for financial control (FR 135)			
3.1	Transfer of financial authority within the institution	Compliant		
3.2	Institutional awareness on the delegation of financial authority	Compliant		
3.3	Authorization of each transaction by two or more officers	Compliant		
3.4	Use of the Government Payroll Software Package under the supervision of Accountants, in accordance with Government Accounts Circular No. 171/2004 dated 11.05.2014	Compliant		
4	Preparation of annual plans			
4.1	Preparation of Annual Action Plan	Compliant		
4.2	Preparation of Annual Procurement Plan	Compliant		
4.3	Preparation of annual internal audit plans	Compliant		
4.4	Preparation of the annual estimate and submission to the National Budget Department (NBD) by the due date	Compliant		
4.5	Submit the Annual Cash Flow Statement to the Treasury Operations Department by the due date.	Compliant		
5	Audit Inquiries			
5.1	Answered all audit queries by the date fixed by the Auditor General	Compliant		
6	Internal audit			
6.1	In accordance with 134 (2) DMA / 1-2019, preparation of the internal audit plan after discussions with the Auditor General at the beginning of the year.	Compliant		
6.2	Reply to all internal audit reports within a month	Non compliant	No replies have been received from the accounts and institutional departments of the head office.	The Chief Accountant and Director of Administration have been informed.

6.3	Submitting copies of all internal audit reports to the Department of Management Audit in terms of subsection 40 (4) of the National Audit Act No. 19 of 2018.	Compliant		
6.4	Submitting copies of all internal audit reports to the Auditor General in accordance with Financial Regulation 134 (3).	Compliant		
7	Audit and Management Committees	Compliant		
7.1	At least four Audit and Management Committee meetings should have been held during the relevant year, as per DMA Circular 1-2019.	Compliant		
8	Asset Management			
8.1	Submitting information on purchases and misappropriation of assets to the Comptroller General's Office as per Chapter 07 of Asset Management Circular No. 01/2017,	Compliant		
8.2	Appointing a suitable liaison officer to coordinate the implementation of the procedures in terms of Chapter 13 of the same circular, along with reporting the officer's details to the Comptroller General's Office.	Compliant		
8.3	Conducted inventory surveys in accordance with Public Finance Circular No. 05/2016 and submitted the relevant reports to the Auditor General on the due date.	Compliant		
8.4	Addressed surpluses, deficiencies, and other recommendations revealed in the Annual Commodity Survey during the period specified in the Circular.	Compliant		
8.5	Disposed of despicable goods and performed duties in accordance with Regulation 772.	Compliant		
9	Vehicle management			
9.1	Prepare daily driving records and monthly summary reports	Compliant		

	for pool vehicles and submit them to the Auditor General on the due date.			
9.2	Vehicles have been abused less than six months after the crash.	Compliant		
9.3	Maintaining and updating vehicle log books	Compliant		
9.4	For every accident, actions should be taken in accordance with sections 103, 104, 109, and 110.	Compliant		
9.5	Re-inspection of vehicle fuel consumption must be conducted as per paragraph 3.1 of Public Administration Circular No. 2016/30 dated 29.12.2016.	Compliant		
9.6	Upon lease expiration, take full possession of the tax vehicle log books.	Compliant		
10	Management of Bank Account	Compliant		
10.1	Prepared, certified, and submitted bank reconciliation statements on the due date for audit.	Compliant		
10.2	Settled dormant bank accounts carried forward from the year under review or earlier.	Compliant		
10.3	Settled balances revealed and adjusted in the bank reconciliation statements within one month, in accordance with FR	Compliant		
11	Utilization of provisions			
11.1	Expenditure of the allocated provisions did not exceed the approved limits.	Compliant		
11.2	Expenditure of the allocated provisions did not exceed the approved limits.	Compliant		
12	Advance Accounts of Public Officers			
12.1	Compliance with the limits was ensured	Compliant		
12.2	A time analysis of the deficit balance was conducted	Compliant		
12.3	Outstanding debt balances older than one year were settled	Compliant		
13	Public Deposit Account			
13.1	Actions regarding overdue deposits were carried out in	Compliant		

	accordance with FR 571.			
13.2	The control account for public deposits was updated and maintained	Compliant		
14	Imprest Account			
14.1	The cash book balance was remitted to the Department of Treasury Operations at the end of the year under review.	Compliant		
14.2	The interim order for work approved under Section 371 of the Act was settled within one month of work completion.	Compliant		
14.3	Interim advances were issued without exceeding the approved limit as per M.R. 371	Compliant		
14.4	Monthly reconciliation of the imprest account balance with the Treasury records has been conducted	Compliant		
15	Revenue Account			
15.1	Repayments from collected income have been made in accordance with relevant regulation	Compliant		
15.2	Collected revenue has been credited directly to income without being credited to the deposit account.	Compliant		
15.3	As per 176, arrears revenue reports have been submitted to the Auditor General.	Compliant		
16	Human Resource Management			
16.1	staff has been maintained within the approved cadre	Non compliant	Recruiting officers into the Development Officer Service based on service requirements (degree qualifications) and taking steps to increase staff numbers.	Taking steps to increase the number of employees in the Development Officer Service based on service needs. Management is working to increase staff numbers according to service requirements.
16.2	Duty lists have been provided in writing to all staff members	Compliant		
16.3	As per MSD circular	Compliant		

	No.04/2017 dated 20.09.2017, all reports have been sent to the Department of Management Services.			
17	Providing information to the public:			
17.1	An Information Officer has been appointed, and records of information provided have been updated and maintained in accordance with the Information Act and Regulations.	Compliant		
17.2	Information about the institution is available on the website, which also allows the public to submit appreciations or complaints through the website or other channels.	Compliant		
17.3	In terms of section 8 and 10 of the Information Act, reports have been submitted twice a year or once a year.	Compliant		
18	Implementation of the citizens' Charter	Compliant		
19	Compilation of Human Resource Plan			
19.1	Preparation of the Human Resource Plan following the format of Annexure 02 in Public Administration Circular No. 02/2018 dated 24.01.2018	Compliant		
19.2	A minimum of 12 hours of training per year for each staff member should be ensured in the HR Plan.	Non compliant	Due to limited funds, it was not possible to carry out the planned programs.	This has been organized according to government decisions, as funds have been limited due to financial management policies.
19.3	Annual Performance Agreements have been signed for all staff, with annual activities prepared according to the format in Annexure 01 of the above Circular	Compliant (for all staff in the admin section)		
19.4	Appointment of a Senior Officer responsible for preparing the Human Resource Development Plan, developing capacity development programs, and implementing skills development programs as per paragraph 6.5 of the above	Compliant		

	Circular			
20	Respond to the audit passages	Compliant		
20.1	Deficiencies highlighted in previous years' Auditor General's reports, have been rectified.	Compliant		

Trust Fund for the Development and Welfare of Botanic Gardens in Sri Lanka

Annual Report- 2024

The Botanic Gardens Trust Fund was established for the development and welfare of the Botanic Gardens in Sri Lanka, based on the Cabinet Memorandum submitted by the then Hon. Minister of Agriculture, Land and Forest Resources on 15.12.1995. Approval for its establishment was granted at the Cabinet meeting held on 07.02.1996.

Annually, 25% of the proceeds from ticket sales to the Botanic Gardens are credited nominally as revenue to the Botanic Gardens Development and Welfare Trust Fund. Provisions for this allocation are made each year under Expenditure 2 (Capital Transfer) in the Treasury Approved Estimate 2201. Funds required to meet the expenses of the Trust Fund are drawn from the Department's financial allocations as necessary and are reimbursed at the end of the financial year. Additionally, the Fund is permitted to undertake appropriate and relevant revenue-generating activities.

The Fund is administered by a Board of Trustees, with the Secretary to the Line Ministry serving as the Chairman, the Director General of the Department of National Botanic Gardens serving as the Secretary, and the Director of Budget of the Treasury serving as a member of the Board.

Botanic Gardens Trust Fund

- 1. Name of the Fund : Fund for development of Botanic Gardens in Sri Lanka and welfare**
- 2. Nature of the Fund : Development activities of Botanic Gardens, welfare activities and recurrent activities when required.**
- 3. Relevant Circulars :I Launch of the Fund- According to the Funding Ordinance No. 09 of 1917
II Accounting and reporting -According to the Treasury Circular No. 836 dated 16th August 1977 and Public Finance Circular PF / 423 issued On 22.12.2006**
- 4. Date of commence :December 20, 1996**
- 5. Office : Head office of the Department of National Botanic Gardens, Peradeniya.**
- 6. Bank :BOC Bank, Peradeniya: Account No.0007040848**

7. Objectives:

- ✓ Conduct promotional activities to cultivate positive attitudes toward botanic gardens in Sri Lanka and abroad.
- ✓ Initiate and implement meaningful programs for environmental education and plant conservation.
- ✓ Provide financial assistance to scientists working in botanic gardens to support their scientific research, knowledge enhancement, and the procurement of necessary materials and equipment.
- ✓ Take appropriate measures to improve and expand collections within the gardens.
- ✓ Promote and support environmental, educational, and conservation initiatives that contribute to the development of botanical gardens.
- ✓ Facilitate the construction, repair, and renovation of essential infrastructure to support scientists and enhance the experience of visitors to the gardens.
- ✓ Supplement shortfalls in recurrent expenditure related to special programs.

Financial progress of the Fund for the year 2024

Credit Balance as at 01.01.2024 = Rs. 247,300,684.95

Added:

Revenue of the year 2024 (Credits) = Rs. 38,337,664.61

Total Rs.

Reduced:

Expenditure for the year 2024 (Debit)= Rs. 81,580,949.75

Treasury balance as at 31.12.2024 = Rs. **290,543,970.09**

* (This balance is a nominal balance only)

The following activities were carried out in the year 2024 using the provisions of the Fund with the objective of "further enhancing the existing image of the Botanic Gardens in Sri Lanka and abroad" which is one of the main objectives of the Fund.

- In order to sell souvenirs for local and foreign tourists who come to visit the botanic gardens under the Department of National Botanic Gardens, an allocation of 2.7 million rupees was allocated for the purchase of key tags and t-shirts by the Botanic Gardens Trust Fund this year.

Some key tags and t-shirts were purchased to sell for local and foreign visitors.

Education and Training Center

- In 2024, the Education and Training Center conducted training courses, seminars, and similar programs for individuals interested in areas such as floriculture and garden decoration.
- The Department of National Botanic Gardens offered the following courses, and trainees contributed their labor to garden development and maintenance through practical training activities. The Trust Fund was responsible for allocating funds to meet the related financial requirements.
- An expenditure of approximately Rs. 1.5 million was incurred by the Botanic Gardens Trust Fund for this purpose.

Serial No.	Course	Period	No. of Participants
01	NVQ Level – 5 National Diploma in Floriculture and Landscape Gardening Technology	01 year and 06 months	10
02	NVQ Level – 4 Landscape Technician Certificate Course	01 year and 06 months	09
03	Four -month Floriculture and Landscape Gardening Course	04 months	94
04	On The Job (OJT) training for NVQ 4,5 and 6 level students	06 months	151
05	Internship training programme of undergraduate students - Bio system Technology	06 months	04
06	Professional Training for Modules Technology for students of Landscape Architecture Honours	06 months	17

Students of National Diploma in Floriculture and Landscape Gardening Technology

NVQ Level –students of Landscape Technician Certificate Course

Students of Floriculture and Landscape Gardening Course

National Herbarium

Special Works Done by the National Herbarium in the Year 2024

In 2024, the National Herbarium of Sri Lanka proudly celebrated its 200th anniversary. As a pioneering institution in the field of botany, it holds a prominent position both locally and internationally. The National Herbarium plays a vital role in advancing botanical science in Sri Lanka and serves as the main government authority for conducting botanical research and providing scientifically accurate information on indigenous plant species.

In Sri Lanka, the accurate identification and confirmation of a plant's botanical name is a national responsibility entrusted solely to the National Herbarium. One of its most significant ongoing initiatives is the National Plant Research Program, which has been in operation since 2013. Through this program, plant specimens are collected and systematically added to the National Plant Repository, which is maintained according to international herbarium standards.

The data and scientific research generated by the National Plant Research Program have far-reaching applications both locally and internationally. This information supports academic and botanical research, contributes to traditional and western medicine, aids in Ayurvedic product development, and plays a key role in legal processes that require plant authentication.

The information and data collected through the plant exploration programme are also used as key resources for biodiversity conservation, environmental studies, and other environmental development initiatives.

However, informal and unregulated activities related to the ongoing development process in Sri Lanka have directly impacted ecosystems. As a consequence, many species are facing extinction, leading to various environmental issues, with climate change being a clear example. Therefore, the conservation of these endangered species has become critically important.

Accordingly, as the exploration and study of ecosystems is a nationally significant responsibility, the continued implementation of the National Plant Exploration Programme should be regarded as a national priority.

The 2024 National Plant Exploration Programme was planned with the primary objective of exploring and conserving threatened plant species and was carried out under four major projects:

Project 1 – Exploration of Hakgala Strict Nature Reserve

Project 2 – Plant Exploration of Gampaha District

Project 3 – Comparative Wood Anatomical Study of True Mangrove Species in Sri Lanka

Project 4 – Conservation of Threatened Species of the Genus *Diospyros*

In 2024, a total of 16 one-day plant exploration programmes were conducted. Based on data collected through these activities, 280 flowering plant specimens were recorded. Among them, 230 species were identified as endemic to Sri Lanka.

Engaging in plant exploration in various ecosystems

Project 1 – Exploration of Hakgala Strict Nature Reserve

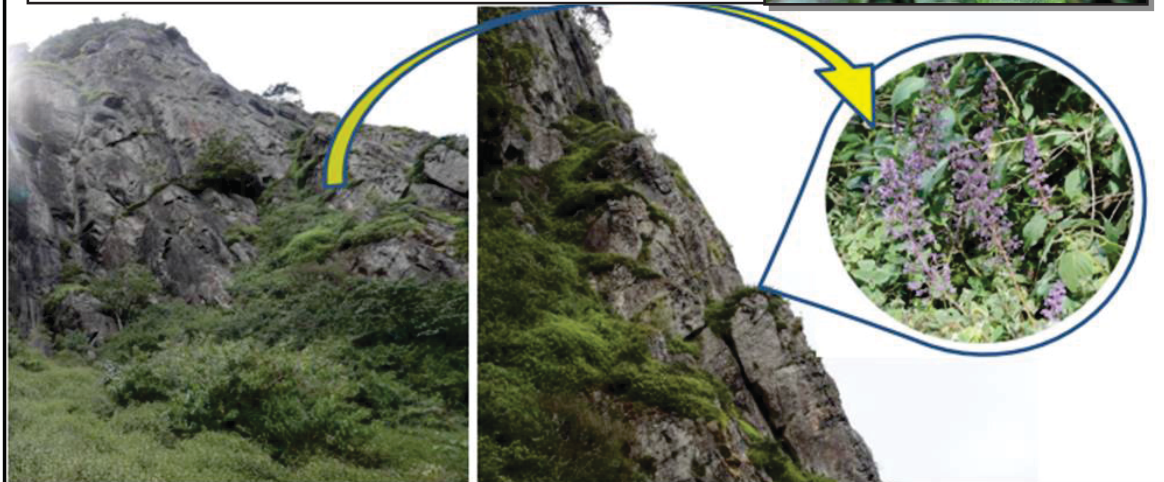
In 2024, six one-day exploration sessions were initially planned to survey the Hakgala Strict Nature Reserve. However, a total of seven sessions were successfully conducted. From the plant specimens collected during these explorations, 110 species were identified.

According to the 2020 Red Data List, seven Critically Endangered (CR) plant species were recorded in their natural habitat. This marks the highest number of CR species identified through a single national plant survey programme.

Among these findings, one species is particularly noteworthy for being newly discovered. This new species has been named *Coleus hakgalensis* and its discovery was published in the international scientific journal Phytotaxa.

Coleus hakgalensis Abeysekara, Kasunika, Haluwana & Nilanka

This Critically Endangered (CR) species, endemic to Sri Lanka, was discovered on rocky cliffs at high elevations (around 2000 meters) on the eastern slope of Hakgala Mountain. It is currently being conserved ex-situ at the Hakgala Botanical Gardens. In addition, experimental efforts are underway to evaluate its potential as an ornamental plant.

Coleus hakgalensis (Lamiaceae), a new species from Sri Lanka

SUMEDHA ABEYSEKARA^{1,4*}, OVITI MULLAGE KASUNIKA^{1,5}, NISHANTHI HALUWANA^{2,6*} & NADUN NILANKA^{3,7}

¹National Herbarium, Department of National Botanic Gardens, Peradeniya 20400, Sri Lanka

²National Herbarium, Department of National Botanic Gardens, Peradeniya 20400, Sri Lanka

³Department of Wildlife Conservation, Battaramulla 10120, Sri Lanka

⁴✉ sumedhabin@gmail.com; <https://orcid.org/0009-0000-8953-0187>

⁵✉ kasunikaovitimullage@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-1269-4391>

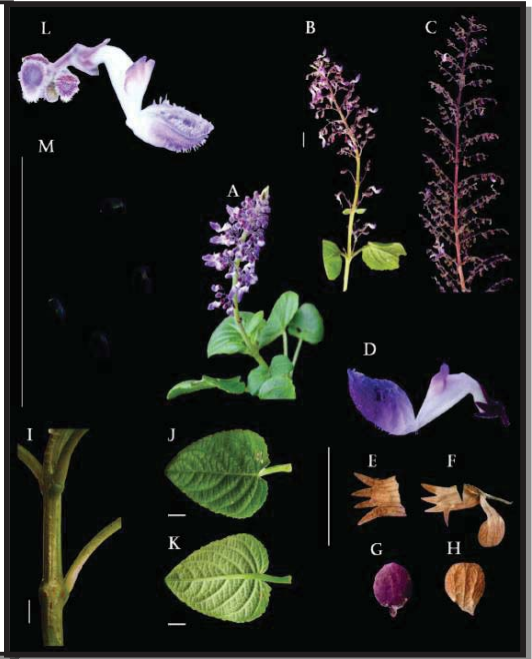
⁶✉ nishanthihaluwana@gmail.com; <https://orcid.org/0009-0001-2492-8167>

⁷✉ ngnilanka@gmail.com; <https://orcid.org/0009-0006-1118-6535>

*Corresponding author

Abstract

Coleus hakgalensis, a new species in family Lamiaceae, is described from the central highlands of Sri Lanka. The dry specimens of the new species are morphologically similar to *Coleus paniculatus* specimens but distinguishable by its much branched habit with arcuate branches, stem up to 1m in height, elongated inflorescence, bracts being occasionally persistent and shortly petiolated, having hairs inside the upper lip of calyx, semi-circular lateral lobes of upper lip of corolla being much shorter than median lobes, navicular lower lip of corolla with densely pilose inside, stamens united at base and anterior projection of the disc equal or shorter than ovary with an acute apex. The new species is under high risk of extinction in the wild thus ex-situ conservation measures have been implemented.

A research paper

Ex-situ conservation at the Hakgala Botanic Gardens

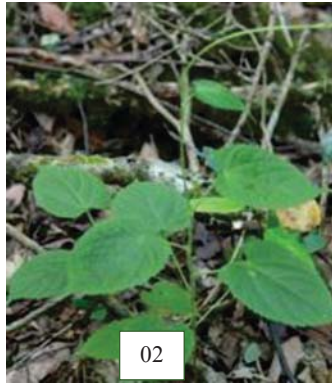
Other Critically Endangered plant species were also recorded during the 2024 Hakgala exploration.

Gynura hispida Thwaites

This species, endemic to Sri Lanka, was rediscovered after 55 years. Several specimens were found growing among rocks and vegetation in the dwarf forest on the eastern peak of Hakgala Mountain.

According to current data, the Hakgala Strict Nature Reserve is the only known location where this species still exists in the wild.

Endemic to Sri Lanka

01. *Sophora zeylanica* Trimen

02. *Tragiamontana* (Thwaites)
Müll. Arg.

Korthalsella japonica
(Thunb.) Engl.

Allium hookeri Thwaites

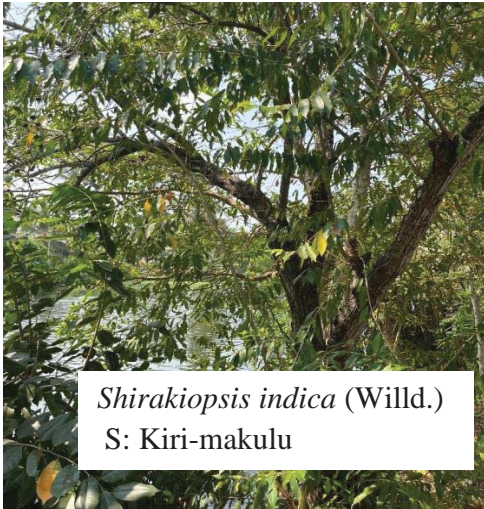
Daphniphyllum neilgherrense (Wight)
K. Rosenthal

Hakgala Strict Nature Reserve is primarily threatened by invasive plant species. Among them, *Cestrum aurantiacum* and *Ageratina riparia* pose significant threats. A method has been identified for controlling *Ageratina riparia*.

Project 2 – Plant Exploration in Gampaha District

Vegetation surveys in the Gampaha District were conducted during 2022 and 2023, focusing mainly on reserved forests, ecologically sensitive areas, and secondary ecosystems. In 2024, a vegetation survey was carried out in the Muthurajawela wetlands. The data and findings from this survey are valuable for guiding development activities within the district.

A total of 40 flowering plant specimens were collected during this expedition. Of the 25 species identified so far, 4 have been classified as threatened according to the National Red List.

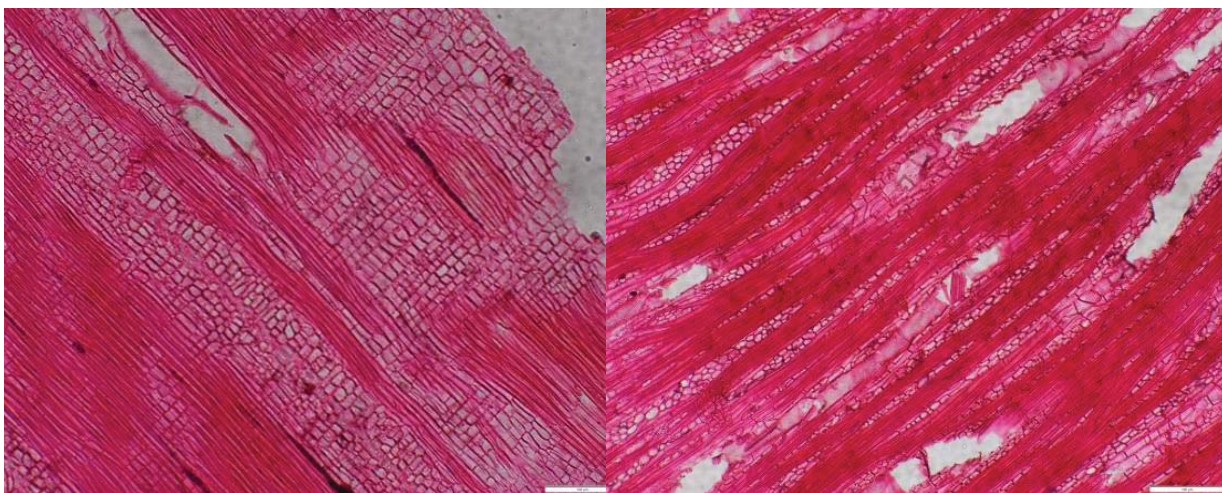
During field work

Project 3 – Comparative Wood Anatomical Study of True Mangrove Species in Sri Lanka

This wood anatomy study was initiated in 2023 to address the challenges in scientifically identifying wood fragments, particularly in legal contexts where there is a lack of data on the wood anatomy of mangrove species native to Sri Lanka. The information generated through this project can be used to accurately identify wood species during legal proceedings.

In 2024, the project focused on selected mangrove ecosystems, with one field expedition conducted in the Trincomalee District. A total of 55 plant specimens were collected, including seven true mangrove species, mangrove-associated species, salt marsh-related plant species, and other angiosperms. Of these, 40 species were successfully identified.

Additionally, 18 permanent microscopic specimens were prepared from three true mangrove species. Their microscopic anatomical structures were digitally photographed. A comprehensive database has been developed based on the anatomical characteristics of 19 true mangrove species.

True mangrove microscopic digital photographs

Project 4 – Other projects

Plant Survey of the Pinnaduwa - Akmeemana Proposed Mangrove Park

A plant survey program was conducted to identify the existing mangrove plant species in the Pinnaduwa - Akmeemana Proposed Mangrove Park. Five true mangrove plant species were identified within the surveyed area. According to the 2020 Red Data Book, two of these plant species are threatened with extinction.

Pinnaduwa - Akmeemana proposed mangrove park boundary view

Endangered species

- 1 *Bruguiera gymnorhiza* (L.) Lam., 2. *Bruguiera sexangula* (Lour.) Poir.

Project 4 - Conservation of threatened *Diospyros (blackcurrant) species*

For this project, four one-day expeditions were conducted in the areas surrounding Kottawa/Kanneliya, Knuckles, Kegalle, and Kurunegala. DNA extractions were performed on 24 *Diospyros* specimens collected during the year. In addition to preserving dried specimens, seeds were also collected for use as propagation material in plant conservation efforts.

Botanical Gardens Trust Fund – Expenditure for the Year 2024

	Task	Estimate (Rs.)	Total expenditure as at 31.12.2024 (Rs.)	Balance (Rs.)
1	Expenditure of the Trust Fund	1,250,000.00	1,134,079.20	115,920.80
2	Expenditure for Developments in Botanic Gardens	7,200,000.00	7,200,000.00	0.00
3	Development expenditure of the Royal Botanic Gardens, Peradeniya	1,200,000.00	1,179,992.21	20,007.79
4	Development expenditure of the Hakgala Botanic Gardens	2,000,000.00	0.00	2,000,000.00
5	Development expenditure of the Dry Zone Botanic Gardens	1,700,000.00	1,679,408.76	20,591.24
6	Development Expenditure of National Herbarium	10,150,000.00	10,150,000.00	0.00
7	Expenditure of Educational and Training Centre	1,500,000.00	1,500,000.00	0.00
8	Development Expenditure of Medicinal Plant Gardens	13,500,000.00	13,001,529.21	498,470.79
	Total	37,000,000.00	35,845,009.38	2,654,990.62

ජාතික විගණන කාර්යාලය

தேசிய கணக்காய்வு அலுவலகம்

NATIONAL AUDIT OFFICE

මගේ අංකය
எனது இல.
My No.

CPCG/KD/H/DNBN/2025/08

ඔබේ අංකය
உமது இல.
Your No.

දිනය
திகதி
Date

2025 අප්‍රේල් 28 ' දින

ගණන්දීමේ නිලධාරී
ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව

ශීර්ෂය 322 - ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව.

යථෝක්ත වාර්තාවේ කෙටුම්පතක් මේ සමඟ එවා ඇත.

02. එම වාර්තාවේ සාවද්‍ය හෝ එකඟ විය නොහැකි හෝ ප්‍රසිද්ධ කිරීම මඟපන යහපතට පටහැනි වන්නේ යැයි අදහස් කරන්න කරුණු කිසිවක් වේ නම්, මෙම ලිපියේ දින සිට දින හතක් ඇතුළත පහත ලිපිනයට දැන්වීමට කටයුතු කළයුතු අතර, මෙම කරුණු පිළිබඳ තවදුරටත් ඔබ සාකච්ඡා කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් ඒ බව දින තුනක් ඇතුළත මා වෙත දන්වා කාල වේලාව වෙන්කර පැමිණෙන්නේ නම් මැනවි.

03. ඉහත සඳහන් පරිදි දින හතක් ඇතුළත පිළිතුරක් නොලදහොත් කෙටුම්පත් වාර්තාවේ සඳහන් කරුණුවලට ඔබ එකඟ වූ ලෙස සලකා එම වාර්තාව පදනම් කරගෙන අවසාන වාර්තාව නිකුත් කරන බව කාරුණිකව සලකන්න.

පිළිතුරු එවිය යුතු ලිපිනය : විගණන අධිකාරී,
ජාතික විගණන උප කාර්යාලය (CPCG/KD/H),
ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජේරාදෙණිය.

එම්.කේ.ඩී.එන්.මායාකඩුව
ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර විගණකාධිපති,
විගණකාධිපති වෙනුවට.

(කෙටුම්පත)

“රහසිගතයි”

CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

ගණන්දීමේ නිලධාරී

ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව

ශීර්ෂය 322 - ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව.

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

ශීර්ෂය 322 - ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ සඳහන් වේ. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව යථා කාලයේදී නිකුත් කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව ඉදිරිපත් කළ යුතු විගණකාධිපති වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

1.1 මතය

මෙම වාර්තාවේ දැක්වෙන මාගේ නිරීක්ෂණයන් සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද පිළිතුරු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසුව විගණන මතය තීරණය කරනු ලැබේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංස්කරණය 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුකූලව සියලුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38 (1) (ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන

පරිපාටි සැලැස්ම කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනත් විධි මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැස්ම කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරමි.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.4.1 ආදායම් නොවන ලැබීම්

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) වටිනාකම රු. 23,831,212 ක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි දක්වා තිබුණද පෙර වර්ෂයට අදාළව 2025 ජනවාරි මස දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවා තිබූ මුදල රු.22,520,512 ක් විය. විගණනයේදී සිදු කරන ලද ගණනය කිරීම්වලට අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු වටිනාකම රු.22,838,875 ක් ලෙස තහවුරු විය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලැබීම්වලට අදාළ එකතු කළ අගය මත බදු වටිනාකම හඳුනා ගැනීමේදී 2024 නොවැම්බර් හා දෙසැම්බර් මාස වලට අදාළව රු.782,559 ක වෙනසක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

1.4.2 මූලධන වියදම්

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය අනුව එකතුව රු.50,718,236 ක් වූ මූලධන වියදම් දරා තිබුණත්, ACA - 6 ආකෘතිය තුළ එම වටිනාකම ප්‍රාග්ධනිත කිරීම රු.9,663,966 ක් එනම්, සියයට 19 ක් පමණක් විය. ඒ අනුව මූලධන වියදම්වලින් සියයට 81 ක් තුළ පැවති ප්‍රාග්ධනිත ස්වරූපී වියදම් හඳුනාගෙන ACA - 6 ආකෘතිය තුළ ප්‍රාග්ධනිත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

1.4.3 මූල්‍ය නොවන වත්කම්

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) හම්බන්තොට මිරිප්පවිල උද්භිද උද්‍යානයේ ප්‍රධාන පිවිසුම අසල 2013 වර්ෂයේදී ඉදිකරන ලද වෙළඳ කුටි 12 ක් තක්සේරු කර මූල්‍ය නොවන වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අත්පත් කරගත් වත්කම් නිසිපරිදි වර්ගීකරණය නොකිරීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ACA - 6 ආකෘතියේ මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ සඳහන් වර්ෂයේ මූල්‍ය නොවන වත්කම් මිලදී ගැනීම්වල වටිනාකම සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ACA - 2 (i) ආකෘතියේ මූලධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම යටතේ දක්වා තිබුණු වියදම් වටිනාකම් අතර වත්කම් විෂයන් 02 කට අදාළව වෙනසක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඇ) 2021 දෙසැම්බර් 09 දිනැති අංක 05/2021 දරන වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව වර්ෂ 05 කට වරක් මූල්‍ය නොවන වත්කම් තක්සේරු කළ යුතු වුවද, ජාතික උද්භිද උද්‍යානය සතු ඉඩම් හා ගොඩනැගිලිවල රු.7,631,911,841 ක් වූ පිරිවැය වටිනාකම අවසන් වරට 2016 තක්සේරු කර තිබුණු අතර, ඒ අනුව වත්කම් තක්සේරු කර වසර 08 ක කාලයක් ගතවී තිබුණද, නැවත තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කිරීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශය තුළ 2105 ඉඩම් හා ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීම මූලධන වැය විෂය යටතේ රු.41,054,270 ක් වැය දරා තිබූ අතර, ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- i. ACA - 6 ආකෘතිය තුළ එකතු වටිනාකම රු.24,288,671 ක් වූ ඉඩම් මිලදී ගැනීමක් මෙන්ම එම වටිනාකමින්ම ඉඩම් අපහරණයක් ව්‍යාජ ලෙස හෙළිදරව් කර තිබුණි.
- ii. ACA - 2 (ii) ආකෘතියේ වියදම් ප්‍රකාශය තුළ මුදල් රෙගුලාසි 208 යටතේ අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ දෙපාර්තමේන්තු විසින් දැරූ වියදම් යටතේ වැය ශීර්ෂය 322 හි 2105 වැය විෂය මඟින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දරන ලද රු.16,864,235 ක් වූ වැය තුළ ඇතුළත් ප්‍රාග්ධනික කළ යුතු ඉඩම් හා ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීම් ACA - 6 ආකෘතිය තුළ ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර, එම ව්‍යාපෘතිවල වැඩ අවසන් නොකරන ලද ඉඩම් හා ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීම් හඳුනාගෙන නොනිම් වැඩ යටතේ ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

1.4.4 තැන්පතු ගිණුම් ශේෂය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පොදු තැන්පතු ශේෂය තුළ පවතින (6000-0-0-13-57) අංක දරන ගිණුම් අංකය වූ රු.6,057,375 ක ශේෂය තුළ තැන්පත්කරු හඳුනා නොගත් රු.10,000 ක ශේෂයන් 02 ක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

1.4.5 අග්‍රිම ශේෂය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට නොපියවූ අග්‍රිම ශේෂ වූ රු.974,526 මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ ජංගම වත්කම් යටතේ දැක්විය යුතු වුවද එම ශේෂය ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා නොතිබීමෙන් එම වටිනාකමින් ජංගම වත්කම් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

1.4.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ACA 6 ආකෘතියේ සඳහන් එකතුව රු.8,061,011,502 ක් වූ දේපල, පිරිසත හා උපකරණ සම්බන්ධයෙන් වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණයක් සිදුකළ බව පැවසුවද, එහි නිවැරදිතාවය තහවුරු කර ගැනීමට සමීක්ෂණ වාර්තා විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ආ) මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රකාශනයේ ACA 6 ආකෘතියේ අපහරණය කිරීම් ලෙස රු.29,944,850 දක්වා තිබූ අතර එම ශේෂය තුළ වූ පිරිවැය රු.45,600 ක් වූ අයිතම 9 ක භාණ්ඩවල පිරිවැය අපහරණ වාර්ථාවේ සඳහන් කර නොතිබූ අතර, ඉතිරි වටිනාකම සනාථ කිරීම සඳහා සමීක්ෂණ වාර්තා හෝ වෙනත් ලියවිලි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූ බැවින්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් අපහරණ වටිනාකම විගණනයේදී තහවුරු කරගත නොහැකිවිය.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBSG/2025/08

1.4.7 ලේඛන හා පොත්පත් පවත්වා නොතිබීම

දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රජයේ නිවාස සම්බන්ධ පොරොත්තු ලේඛනය පවත්වා නොතිබුණු අතර, ඉන්වෙන්ට්‍රි ලේඛනය, ඇප ලේඛනය හා හානි හා පාඩු ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා නොතිබුණු බව නියැදි විගණන පරීක්ෂණවලදී නිරීක්ෂණය විය. විස්තර පහත දැක්වේ.

ලේඛන වර්ගය	අදාළ රෙගුලාසිය	නිරීක්ෂණ
(i) පොරොත්තු ලේඛනය	ආයතන සංග්‍රහයේ XIX වැනි පරිච්ඡේදයේ 4.3.4	පොරොත්තු ලේඛනයක් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. යොමුව - CPCG/KD/H/DNBSG/2025/02
(ii) ඉන්වෙන්ට්‍රි ලේඛනය	මුදල් රෙගුලාසි 715 (02) (ඉ)	යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි. යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53
(iii) ඇප ලේඛනය	මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ 891 (ii)	යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි. යොමුව - CPCG/KD/H/DNBSG/2025/02
(iv) හානි හා පාඩු ලේඛනය	මුදල් රෙගුලාසි 110	යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි. යොමුව - CPCG/KD/H/DNBSG/2025/08

2. වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1) (ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,

(ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය	එම වාර්තාවේ ඡේදයට යොමුව	වාර්තාව නිකුත් කළ දිනය
<p>හම්බන්තොට මිරිප්පවිල උද්භිද උද්‍යානයේ ප්‍රධාන පිවිසුම අසල 2013 වර්ෂයේදී ඉදිකරන ලද වෙළඳ කුටි 12 ක් තක්සේරු කර මූල්‍ය නොවන වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.</p>	<p>CPCG/KD/E/DNBG/154 (6)/C/2024/25</p>	<p>2024.05.14</p>

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 අග්‍රිම කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග ඉදිරිපත් කර ඇති එසීඒ - 3 ආකෘතිය මගින් දක්වා ඇති 2024 වර්ෂය සඳහා අග්‍රිම ගිණුම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ වෙනත් මූලාශ්‍ර වලින් අග්‍රිම ලැබීම යටතේ රු.1,491,156,475 ක් ලෙස දක්වා තිබූ නමුත් වෙනත් මූලාශ්‍ර වලින් අග්‍රිම ලැබීම රු.1,492,131,001 වූයෙන් වෙනත් මූලාශ්‍ර වලින් අග්‍රිම ලැබීම අතර රු.974,526 ක වෙනසක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ආ) මුදල් රෙගුලාසි 90 (4) ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අග්‍රිම ශේෂ පියවිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.974,526ක නොපියවූ අග්‍රිම ශේෂයක් පවතින අතර, විගණිත දින වූ 2025 මාර්තු 17 දින වන විටද ආයතනය විසින් පියවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

3.2 ආදායම් කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ රු.800,000,000 ක් වූ මූලික ආදායම් ඇස්තමේන්තුව රු.1,150,000,000 ක් ලෙස සංශෝධනය කර තිබීම හේතුවෙන්, මූලික ආදායම් ඇස්තමේන්තුව හා සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව අතර සියයට 44 ක විචලනයක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

- (ආ) මූලික ආදායම් ඇස්තමේන්තුව හා සංශෝධිත ආදායම් ඇස්තමේන්තුව අතර වෙනස සියයට 44 ක් වුවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ACA – 1 (ii) ආකෘතියේ මූලික ආදායම් ඇස්තමේන්තුව සහ සංශෝධිත ආදායම් ඇස්තමේන්තුව අතර විචලනා පැහැදිලි කිරීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ එය සියයට 144 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

- (ඇ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා අයවිය යුතු රු.3,691,000 ක හිඟ ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විටද අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

3.3 වියදම් කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.752,050,000 ක ශුද්ධ පුනරාවර්තන ප්‍රතිපාදන අතුරින් රු.60,377,823 ක් හෙවත් ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 08 ක ප්‍රමාණයක් ඉතිරි වී තිබුණද, ඒ තුළ වැය විෂයයන් 17 ක සියයට 05 ත් සියයට 100 ත් දක්වා ප්‍රමාණයක් ඉතිරිවීම් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

- (ආ) මුදල් රෙගුලාසි 50 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තු හැකිතාක් දුරට සම්පූර්ණයෙන් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරියාගේ වගකීම වුවද, පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 03 ක ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනය වූ රු.400,600,000 ක මුදලින් රු.29,350,000 ක් එනම් ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 07 ක් වෙනත් වැය විෂයන් වෙත මාරුකර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.156,500,000 ක ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදන අතුරින් රු.24,743,055 ක් හෙවත් ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 16 ක ප්‍රමාණයක් ඉතිරි වී තිබුණි. ඒ තුළ වැය විෂයයන් 05 ක සියයට 07 සිට සියයට 29 දක්වා ප්‍රමාණයක් ඉතිරි වී පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඈ) මුදල් රෙගුලාසි 50 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තු හැකිතාක් දුරට සම්පූර්ණයෙන් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරියාගේ වගකීම වුවද, පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 03 ක ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනය වූ රු.400,600,000 ක මුදලින් රු.29,350,000 ක් එනම් ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 07 ක් වෙනත් වැය විෂයන් වෙත මාරුකර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

3.4 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

2024 වර්ෂය තුළදී මුදල් රෙගුලාසි 94 හා 2017 අප්‍රේල් 27 දිනැති 255/2017 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛයේ 02 ඡේදයට අනුකූල නොවන ලෙස වැය විෂයන් 03 ක් සඳහා සලසා තිබුණු ප්‍රතිපාදනය ඉක්මවා රු.294,569 ක බැඳීම් ඇතිකර ගෙන තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

3.5 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදු කළ යුතු සහතිකවීම්

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සහතික වීම් කළ යුතුව තිබුණත්, ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(අ) දෙපාර්තමේන්තුව මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාවය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කර ගෙන යෑමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතු බවත්, එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදු කර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණත්, එවැනි සමාලෝචනයන් සිදු කළ බවට ප්‍රකාශ විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ආ) විගණකාධිපතිවරයාට අවශ්‍ය වන පරිදි නිශ්චිත කාලසීමාවන් තුළ සියළුම විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු සැපයීම සිදු වන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සහතික විය යුතු වුවත්, වාර්තාවේ 4.6 ඡේදය ප්‍රකාරව විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.

3.6 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව	වටිනාකම	අනුකූල නොවීම
(අ) 1947 අංක 08 දරන රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ 224 වගන්තිය	රු.	<p>උද්‍යාන 05 කට අයත් හෙක්ටයාර් 355.8744 ක වපසරියකින් යුතු ඉඩම් හා මහවැලි අධිකාරිය සතුව පවතින පුහුණු මධ්‍යස්ථානය හා වියලි කළාපිය උද්භිද උද්‍යානයට අයත් හෙක්ටයාර් 124.8423 ක වපසරියකින් යුත් ඉඩම් 02 ක්ද ඇතුළුව හෙක්ටයාර් 480.7167 ක ඉඩම් පවරා ගැනීමේ කටයුතු සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අවසන් කර නොතිබුණි.</p> <p>යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08</p>
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ XXIV පරිච්ඡේදයේ 4, හා 6.3 වගන්ති	4,887,153	<p>සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට විශ්‍රාම ගොස් ඇති, මියගිය, වැඩ තහනම් කළ හා සේවය අතහැර ගොස් ඇති නිලධාරීන් 43 දෙනෙකුගේ ණය ශේෂයන් අය කර නොතිබුණි.</p> <p>යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/09</p>
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය		
i. මුදල් රෙගුලාසි 102 (ඇ)		<p>හානිය හා සම්බන්ධ පොත්පත්, වාර්තා ආදිය සුරක්ෂිතව තැබීමට ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂක විධිවිධාන යෙදිය යුතු වුවත්, කුරු නගුල හා තැටි නගුල සොරාගැනීම සම්බන්ධව පැවැත්වූ පරීක්ෂණ වාර්තාව හා පොලිස් වාර්තාව අස්ථානගතවී තිබුණි.</p> <p>යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02</p>

ii. මුදල් රෙගුලාසි 104 (3)

හම්බන්තොට වියළි කලාපීය උද්භිද උද්‍යානයේ කුරු නගුල හා තැටි නගුල සොරා ගැනීම පිළිබඳ ප්‍රාරම්භක වාර්තාව දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානියා විසින් අනුමත කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

iii. මුදල් රෙගුලාසි 109 (ආ)

පොතෙන් අස් කිරීමේ සෑම නියෝගයකම පිටපතක් විගණකාධිපතිට යැවිය යුතු වුවද, දෙපාර්තමේන්තුවේ කුරු නගුලක් සහ තැටි නගුලක් පොතෙන් අස් කිරීමට අදාළ නියෝගයේ පිටපත් විගණකාධිපති වෙත යොමුකර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

iv. 571 (3) රෙගුලාසිය 6,742,723

කාලය ඉකුත් වූ තැන්පතු 19 ක් නිරවුල් කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඇ) 2016 දෙසැම්බර් 29 දිනැති අංක 30/2016 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ 3.1 වගන්තිය

ආයතනය සතු වාහන 02 ක වර්ෂ 01 කට වැඩි කාලයක සිට ඉන්ධන දහන පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

3.7 බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) ජේරාදෙණිය ලංකා බැංකු ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යන ගිණුම් අංක 7040100 දරන ජංගම ගිණුමේ 2024 නොවැම්බර් 08 දින සිට 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වා කාලයට අදාළව රු.1,265,208 ක හඳුනා නොගත් ගෙවීම් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ආ) ලංකා බැංකුවේ ජේරාදේණිය ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන අංක 7040100 දරන ගිණුම සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළියෙල කරන ලද බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකු ප්‍රකාශනය අනුව ශේෂය ශුන්‍ය වුවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඉදිරිපත් කර ඇති තත්ත්ව වාර්තාවේ ඇමුණුම viii හි රු.6,803,186 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

4.1.1 සැලසුම් කිරීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) දෙපාර්තමේන්තු අරමුණු තුළ ජාතික හා ජාත්‍යන්තර පර්යේෂණ කටයුතු සිදුවිය යුතු බවට දක්වා තිබුණද, ගම්පහ ජාතික ශාකාගාරය සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව පර්යේෂණ කටයුතු සැලසුම් කර හෝ ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ආ) උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ ශාකාගාරය විසින් ලභාකර ගැනීමට අපේක්ෂිත අරමුණු විධිමත්ව ස්ථාපිත කර, එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම වෙනුවෙන් විධිමත්ව රාජකාරී ඡැවරීමක් සිදුකර එයට අනුව වාර්ෂික මූල්‍ය ඇස්තමේන්තු හා තාක්ෂණික ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකස්කර ක්‍රියාත්මක කර එයට අනුකූල කාර්යසාධන දර්ශක සකස් කිරීමක් කළ යුතු නමුත්, මෙම අංශය තුළ එවැනි වැඩ පිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණු අතර ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් යටිතල පහසුකම්ද සපයා නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ඇ) ජේරාදේණිය උද්භිද උද්‍යානයේ ජාතික ශාකාගාරය වෙනුවෙන් 2024 වර්ෂය සඳහා පිළියල කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළ හඳුනා ගන්නා ලද ක්‍රියාකාරකම් 05 ක් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා උද්භිද උද්‍යාන භාර අරමුදලෙන් රු.6,500,000 ක ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණ නමුත් එම ප්‍රතිපාදනය සංශෝධිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මගින් රු.10,220,000 ක් ලෙස සංශෝධනය කර ඒ අනුව රු.3,720,000 ක ප්‍රතිපාදන සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වැඩිවී තිබුණි. නමුත් ශාකාගාරයේ අරමුණු 03 ක් වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන පිළිවෙලින් සියයට 32, සියයට 40 ක් සහ සියයට 65 ක් ලෙස අඩුකර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/03

4.1.2 කාර්යභාරයන් ඉටු නොකිරීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ඕකිඩි තවාන, ඇන්තුරියම් තවාන, විසිතුරු තවාන හා පතොක් තවානෙහි පවතින පැල වර්ගවල නාම පුවරු සවි කිරීම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සිදු කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 12 දින වන විටත් එම කාර්යයන් සිදුකර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පටක රෝපණ ක්‍රමයට Gypsophila පැල 1000 ක් නිෂ්පාදනය කිරීමටත්, පටක රෝපණ ඕකිඩි පැල 55000 ක් නිෂ්පාදනය කිරීමටත් ඉලක්කගත කර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 12 දින වන විට ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් සියයට 0 ත් සියයට 50 ත් අතර පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

4.2 ප්‍රසම්පාදනයන්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ජේරාදෙණිය රාජකීය උද්භිද උද්‍යානය 2023 වර්ෂය සඳහා පුද්ගලික අංශය මගින් ආරක්ෂක සේවාව සපයා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කර තිබූ ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය හා අනෙකුත් කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

- (i) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 7.9.1 (ආ) වගන්තියට අනුකූල නොවන පරිදි දෙවන අවම ලංසුව ඉදිරිපත් කළ ආරක්ෂක සේවය මිල ගණන්, ඔවුන්ගේ සේවා සැපයීම මිලිපිපිල උද්භිද උද්‍යානය තුළ සතුටුදායක නොවීම යන හේතුව හා පඩි පාලක සහ ආඥා පනතේ ගෙවීම් වලට සාපේක්ෂව අතාත්වික අපගමනයක් පෙන්වීම හා ඉහල වට්ටමක් ඉදිරිපත් කිරීම යන කරුණු පදනම් කරගෙන ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. නමුත් නව කොන්දේසි අනුව ඇගයීම් කිරීම හා පඩි පාලක සහ ආඥා පනත- උල්ලංඝනය නොවීම හේතුවෙන් මෙම සැපයුම්කරු ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සාධාරණ හේතුවකින් තොරව සිදුකර තිබුණි.

- (ii) තෙවන අවම ලංසුව ඉදිරිපත් කළ ලංසුකරු ඉහත දෙවන ලංසුකරු විසින් සේවා සපයන පුද්ගලයන් වෙත කරනු ලබන ගෙවීම්වලට සමානුපාතික ප්‍රමාණයන් ගෙවන බවට සඳහන් කර තිබියදී තෙවන සැපයුම්කරුගේ මිල ගණන් පිළිගෙන දෙවන සැපයුම්කරු ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි.

(iii) මේ සම්බන්ධයෙන් 2023 නොවැම්බර් 30 දින අංක MT/IAI/3/1-2022 දරන සංචාරක අමාත්‍යාංශයේ අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තාව අනුව ඉහත 02 ඡේදයෙන් සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය කර අදාළ ප්‍රසම්පාදනය අවලංගු කර නැවත ප්‍රසම්පාදනය කරන ලෙසට නිර්දේශ කර අවස්ථා 02 කදී සිහි කැඳවීම් සිදුකර ඇතත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/31

(ආ) කැබ් රථයක නකල් රේසරය හිරවීම සම්බන්ධයෙන් සිදුකරන ලද අළුත්වැඩියාවේදී දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මුදල් රෙගුලාසි 135 ප්‍රකාරව රු.50,000 ක උපරිමයක් දක්වා අළුත්වැඩියාවන් සිදුකර ගැනීමට බලය ලබාදී තිබුණද, 2022 සැප්තැම්බර් 20 දින සිදු වූ කැබ් රථයේ නකල් රේසරය අබලන්වීම සම්බන්ධයෙන් සිදුකරන ලද අළුත්වැඩියාවේදී රු.60,650 ක අනුමත සීමාව ඉක්මවා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියා පටිපාටියෙන් පරිභාහිරව අළුත්වැඩියාව සිදුකර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඇ) 2023 සැප්තැම්බර් 14 දින මිලිපීටිල උද්භිද උද්‍යානයේ දිග අඩි 1100 ක් උස අඩි 8 ක් වන දැල් වැටක් සවිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව රු.3,841,200 ක (වැටි රහිත) මුදලකට පුද්ගලික සමාගමකට පිරිනමා එම ඉදිකිරීම 2023 නොවැම්බර් 07 දින අවසන් කර ඇති අතර, රු.4,417,380 ක (වැටි සහිත) මුදලක් ගෙවීම් කර තිබුණි. මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවට අදාළ ඇස්තමේන්තුව පිළියෙල කිරීමේදී අයිතම 04 කට අදාළව වෙළඳපළ මිල ගණන් ඉක්මවා රු.1,858,689 ක් අසාමාන්‍ය අගයක් ඇතුළත් කර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/BW/2024/09

(ඈ) රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ පිටවීමේ පර්යන්තයේ පිහිටි ගොඩනැගිල්ල ලක්සල ආයතනය වෙත බදුදීම පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 2.4 හා 2.5 වගන්ති අනුව ටෙන්ඩර් තීරණ සඳහා ප්‍රසම්පාදන කමිටු වගකිවයුතු වුවද, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් බැහැරව ප්‍රසම්පාදන කමිටු තීරණයක් නොමැතිව 2023 ඔක්තෝබර් 25 දින දෙපාර්ශවය අතර පැවති රැස්වීම් වාර්තා පමණක් පදනම් කරගෙන 2023 දෙසැම්බර් 22 දින සිට 2033 දෙසැම්බර් 21 දක්වා අවුරුදු 10 ක කාලයකට බදුදීමට එකඟ වී වසර දෙකක කාලයකට ගිවිසුම් ගතවී තිබුණි.

(ii) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 1.2.1 (අ) හි සඳහන් ප්‍රසම්පාදන අරමුණුවලට අනුව උපරිම ආර්ථික වාසි ලබාගත යුතු වුවද, උක්ත බදු ගිවිසුමෙහි 02 වන වගන්තියෙහි මාසික වාරිකය රු.412,500 ක් ලෙස දක්වා ඇති අතර, නව තක්සේරුව ලද පසු ඒ අනුව මාසික බදු කුලිය සංශෝධනය කරන බවට කොන්දේසියක්ද ගිවිසුමට ඇතුළත් කර නොතිබීම හේතුවෙන් හා නව තක්සේරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් 2024 දෙසැම්බර් 03 දිනැතිව තක්සේරු

දෙපාර්තමේන්තුවෙන් තක්සේරු කර ඇති වර්තමාන මාසික කුලිය වන රු.850,000 ක් අයකර ගැනීමේ අවස්ථාව අහිමිවීමෙන් 2025 වර්ෂය සඳහා රු.5,250,000 ක බදු කුලී ආදායමක් අහිමිවී තිබුණි.

- (iii) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.4 වගන්තිය අනුව ගිවිසුම උල්ලංගනය කළහොත් ප්‍රසම්පාදන අස්ථිත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා කාර්යසාධන සුරක්ෂණය තබාගත යුතු නමුත්, උක්ත බදු දී ඇති දේපල සඳහා කාර්යසාධන සුරක්ෂණයක් ලෙස රු.500,000 ක් මුදලක් මුදලින් තැන්පත් කිරීම 2024 අගෝස්තු 14 දින සිදුකර ඇති බැවින් කාර්යසාධන සුරක්ෂණය මුදලින් තැන්පත් කිරීමට ගිවිසුම්ගත වූ දින සිට මාස 08 ක කාල ප්‍රමාදයක් සිදුවී තිබුණි.
- (iv) බදු ගිවිසුමෙහි 2 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව දඩ මුදල් අයකළ යුතු වුවද, එම වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රමාද කාලය සඳහා රු.48,300 ක දඩ මුදල් අය කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/04

- (ඉ) කැපවෙරියා ආපනශාලාව 2024/2025 වර්ෂය සඳහා බදුදීම පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.
 - (i) එක් ව්‍යාපාර ආයතනයක් පමණක් මූලික ලංසු පරීක්ෂාවේදී තිබිය යුතු කොන්දේසි සම්පූර්ණ කර තිබුණද, එම ආයතනය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ලංසුවේ ආභාරපාන සඳහා මිල ගණන් සැසඳීම සඳහා වෙන් සාරානුකූල ප්‍රතිචාරාත්මක ලංසුවක් නොමැති බැවින් නැවත මිල ගණන් කැඳවීම සුදුසු බව තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු රැස්වීම් වාර්තාවෙන් නිර්දේශ කර තිබියදී එම නිර්දේශ නොසලකා ප්‍රතික්ෂේප වූ උපරිම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර ඇති ආයතන 02 ක ලංසු ඇගයීමට ප්‍රසම්පාදන කමිටුව තීරණය කර තිබුණි.
 - (ii) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 7.8.4 වගන්තියේ ලංසුලේඛනවල කොන්දේසියක් ලෙස ඇතුළත් විශාල බැහැරවීමක් වන පූර්ව සුදුසුකම් ඉදිරිපත් කර නොතිබියදී නැවත එම ලංසු පිරිනැමීමට කටයුතු කිරීම ප්‍රසම්පාදන නියමයන්ගෙන් බැහැරව කටයුතු කිරීමක් වුවද, ලංසු කොන්දේසි පත්‍රයේ 6 (viii) පරිදි සමාන ව්‍යාපාර පවත්වාගෙනයාම සම්බන්ධයෙන් අදාළ පළාත් පාලන ආයතනයෙන් ලබාගත් තහවුරු ලේඛනවල සහතික කල පිටපතක් නැවත ඉදිරිපත් කරන බව දන්වා ලංසුකරුවකුට උපරිම ලංසුව රු.1,225,000 ක්ව තිබියදී රු.790,000 ක මාසික බදු මුදලකට ආපනශාලාව බදුදීමට රැස්වූ ප්‍රසම්පාදන කමිටුව තීරණය කර තිබුණි. එම නිසා රු.790,000 ක මාසික බදු මුදලකට බදුදීමට කටයුතු කිරීමෙන් 2024 මාර්තු මස 01 දින සිට 2025 පෙබරවාරි මස 28 දින දක්වා රු.435,000 බැගින් මාස 12 ක කාලයකට රු.5,220,000 ක අලාභයක් සිදුවී තිබුණි.

(iii) කැපවේරියා ආපනශාලාව වර්ෂයක කාලයකට බදුදීමට ලංසු කැඳවා තිබුණද, ලංසු කොන්දේසි පත්‍රයේ 14 (iii) වගන්තිය හා 14 (iv) වගන්තිය ගිවිසුමට ඇතුළත් කිරීම තුළින් වර්ෂයකට බදුදීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන කැඳවීම් කර දීර්ඝ කාලීනව බදුදීමේ කොන්දේසි ගිවිසුමට ඇතුළත් කර ගිවිසුම්ගත වීමෙන් ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 1.2.1 වගන්තියේ සඳහන් සුදුසුකම්ලත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට ප්‍රසම්පාදනයට සහභාගිවීම සඳහා සාධාරණ හා සමාන උපරිම අවස්ථාව ලබාදීමේ වගන්තියෙන් බැහැරව දිගින් දිගටම උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව ආපන ශාලා බදුදීමේදී කටයුතු කර තිබුණි.

(iv) තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව සියළු ලංසු ප්‍රතික්ෂේප කරන ලෙස දන්වා තිබියදී, ටෙන්ඩර් ලියවිලි පසුව ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබාදීමෙන්ද, වැඩිම ලංසුවට වඩා සියයට 55 ක් අඩුමිල ලංසුවකට ටෙන්ඩරය පිරිනැමීමෙන්ද, අභ්‍යන්තර විගණන අංශයේ විගණන විමසුම මගින් උක්ත ආයතනය විසින් 2023/2024 වර්ෂය සඳහා කැපවේරියා ආපනශාලාව බදුදීම සම්බන්ධයෙන් ගිවිසුමේ සඳහන් කොන්දේසි කඩකිරීම සම්බන්ධ කරුණු වාර්තා කර තිබියදීත් ජයග්‍රාහී ලංසුකරු වෙත මෙම ලංසුව පිරිනැමීමේ අරමුණින්ම ප්‍රසම්පාදන කමිටුව කටයුතු කර ඇති බවට මතුවන සැකය විගණනයේදී බැහැර කළ නොහැකි විය.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/04

(ඊ) සුභසාධක ආපනශාලාව බදුදීම පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 1.2.1 වගන්තියේ ප්‍රසම්පාදන අරමුණක් වන සුදුසුකම්ලත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට ප්‍රසම්පාදනයට සහභාගිවීම සඳහා සමාන සාධාරණ හා උපරිම අවස්ථාව ලබාදිය යුතු වුවද, 2023 මාර්තු 21 දිනැති තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වාර්තාව අනුව අදාළ තෝරාගත් ලංසුකරු විසින් පලපුරුද්ද හෝ වර්තමාන ව්‍යාපාර පිළිබඳ තොරතුරු ඉදිරිපත් කර නොතිබියදීත්, 2023/2024 වර්ෂයේ ගිවිසුමේ 27 වන වගන්තිය උල්ලංඝනය කර තිබියදීත් 2023/2024 වර්ෂය සඳහා බදුදී තිබූ උක්ත බදුකරු වෙත 2024/2025 වර්ෂය සඳහා ලංසු කැඳවීමකින් තොරව 2024 ජූනි 13 දිනැති ප්‍රසම්පාදන කමිටු රැස්වීම් තීරණයකට අනුව සුභසාධක ආපනශාලාව බදුදීමට කටයුතු කර තිබුණි.

(ii) නව තක්සේරුව ලද පුසු ඒ අනුව මාසික බදු කුලිය සංශෝධනය කරන බවට කොන්දේසියක් ගිවිසුමට ඇතුළත් කර නොතිබීම හේතුවෙන්, 2024 දෙසැම්බර් 03 දිනැතිව රජයේ තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් එවන ලද තක්සේරු වාර්තාවට අනුව මාසික තක්සේරු කුලිය රු.44,000 ක් වුවද, බදු ගිවිසුමහි මාසික තක්සේරු කුලිය රු.40,975 කට එකඟවී වීමෙන් මාසිකව රු.3,025 ක් අහිමි වන අතර, 2024 ජූලි 01 සිට 2024 දෙසැම්බර් මස දක්වා මාස 06 කට රු.18,150 ක පාඩුවක් සිදුවී තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/04

(c) 2024 ජූනි 01 සිට 2025 මැයි මස 31 දින දක්වා වසරක කාලයට කිරිඟල බදුදීම පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 7.8.4 වගන්තිය අනුව ලංසු ලේඛනවල කොන්දේසියක් ලෙස සැලකූ විශාල බැහැරවීමක් වන පූර්ව සුදුසුකම් ඉදිරිපත් කර නොතිබියදී නැවත එම ලංසුව පිරිනැමීමට කටයුතු කිරීම ප්‍රසම්පාදන නියමයන්ගෙන් බැහැරව කටයුතු කිරීමත්, තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් කිරිඟල බදුදීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා නැවත මිල ගණන් කැඳවීම සුදුසු බව තීරණය කර තිබියදී දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ තීරණය පරිදි උපරිම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර ඇති ආයතන 02 ක් වෙත ලංසු කොන්දේසි පත්‍රයේ 6 (viii) සඳහන් වූ සමාන ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් පළාත් පාලන ආයතනයෙන් ලබාගත යුතු වෙළඳ බලපත්‍රයේ සහතික කල පිටපතක් නැවත ඉදිරිපත් කරන ලෙස ලිපියක් අදාළ ආයතනය වෙත යවා ඒ අනුව එදිනෙන් පසු 2024 පෙබරවාරි 13 දින ලබාගත් වෙළඳ බලපත්‍රයක් මත පදනම්ව පෞද්ගලික ආයතනයක් වෙත මසකට රු.786,700 කට ලංසුව පිරිනැමීමෙන් අනෙක් උපරිම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර තිබූ ආයතනය මාසික බදු මුදල වන රු.1,225,000 ක කුලිය ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව අභිමිචි තිබූ අතර, ඒ හේතුවෙන් වසරකට ආයතනයට රු.5,259,600 ක පාඩුවක් සිදුවී තිබුණි.

(ii) කිරිඟල බදුදීමේදී වර්ෂයක කාලයකට බදුදීමට ලංසු කැඳවා තිබුණද, ලංසු කොන්දේසි පත්‍රයේ 14 (iii) වගන්තිය හා 14 (iv) වගන්තිය ගිවිසුමේදී ඇතුළත් කර තිබූ අතර, මෙසේ දීර්ඝ කාලීනව බදුදීමේ අරමුණින් කොන්දේසි ඇතුළත් කර ගිවිසුම්ගත වීමෙන් ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 1.2.1 වගන්තියේ සඳහන් සුදුසුකම්ලත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට ප්‍රසම්පාදනයට සහභාගිවීම සඳහා සාධාරණ හා සමාන උපරිම අවස්ථාව ලබාදීමේ වගන්තිවලින් බැහැරව කටයුතු කර තිබුණි.

(iii) නව තක්සේරුව ලද පසු ඒ අනුව මාසික බදු කුලිය සංශෝධනය කරන බවට කොන්දේසියක් ගිවිසුමට ඇතුළත් කර නොතිබීම හේතුවෙන්, 2024 දෙසැම්බර් 03 දිනැතිව රජයේ තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් එවන ලද තක්සේරු වාර්තාව අනුව මාසිකව තක්සේරු කුලිය රු.800,000 ක් වුවද, බදු ගිවිසුමෙහි මාසික තක්සේරු කුලිය රු.786,700 කට එකඟවීමෙන් තක්සේරු වාර්තාව ලබාගැනීමට ප්‍රමාදවීම හේතුවෙන් මාසිකව රු.13,300 ක් හා 2024 ජූනි 01 සිට 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වා මාස 07 ක කාලයක් සඳහා රු.93,100 ක බදු කුලී ආදායමක් අහිමිවී තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBSG/2025/04

4.3 වත්කම් කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) මල්වගා පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය මගින් සුවහස් මල් සංගම් වෙත බෙදා දීම වෙනුවෙන් මිලදී ගෙන තිබූ රු. 8,015 ක් වටිනා පොලිතින් බැග් 7000 ක උනතාවයක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

(ආ) සුවහස් මල්වගාකරුවන් වෙත බෙදා දීම සඳහා 2021 හා 2023 වර්ෂවල මිලදී ගෙන තිබූ රු.6,886,585 ක් වටිනා අයිතම 17 ක් අදාළ මල්වගාකරුවන් වෙත බෙදා දීමට කටයුතු නොකර වසර 01 ක් වසර 03 ක් අතර කාලයක් ගබඩා කර තිබුණි. තවද UV ප්‍රතිරෝධක පොලිතින් හා සෙවන දැල් රෝල් 13 ක් දීර්ඝ කාලයක් අනාරක්ෂිත ලෙස තබා තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

(ඇ) 2016 වර්ෂයේදී භාවිතයෙන් ඉවත් කළ වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර 04 ක් අළුත්වැඩියා කර භාවිතයට ගැනීමට හෝ අපහරණය කිරීමට කටයුතු නොකර කාර්යාල ගබඩා තුළ නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

(ඈ) මල් වගා පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශයේ ඇන්තුරියම් ඒකකයේ සෙවන දැල් ගෘහ අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා 2018 වර්ෂයේදී රු.1,130,220 කට මිලදීගත් සෙවන දැල් (3m X 100m) 26 ක් රු.695,520 ක් වටිනා සෙවන දැල් 16 ක් එනම් මිලදී ගත් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 62 ක් අවුරුදු 07 කට ආසන්න කාලයක් ඇන්තුරියම් ඒකකයේ ගබඩාවේ නිෂ්කාර්යව ගබඩා කර තිබුණි. තවද අංශය තුළ සෙවන දැල් තිබියදී 2021 වර්ෂයේදී එම වර්ගයේම සෙවන දැල් රෝල් 13 ක් එකක් රු.3,297 බැගින් සුවහස් මල් වගාකරුවන්ට බෙදාදීම සඳහා මිලදී ගෙන තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

(ඉ) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ ගබඩාවේ රු.16,572 ක් වටිනා අයිතම 02 ක් වන ඩිසල් ලීටර් 9.5 ක් හා බ්‍රැට්ස් ජෝඩු 06 ක උනතාවයක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ඊ) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ ගබඩාව තුළ 2013, 2015 හා 2017 වර්ෂවල මිලදීගත් වටිනාකම සනාථ කර ගැනීමට නොහැකි වූ උපකරණ 16 ක් මාස 02 ක් මාස 04 ක් අතර කාලයක සිට උන උපයෝජිතව පැවතුණ අතර, අළුත්වැඩියා කිරීමටද කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(උ) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ පැල තවානට අයත් නියැදියක් පරීක්ෂා කිරීමේදී පැල වර්ග 12 කට අදාළව රු.42,300 ක් වටිනා පැල 423 ක උනතාවයක්ද හා පැල වර්ග 03 කට අදාළව රු.3,700 ක් වටිනා පැල 37 ක අතිරික්තයක්ද පැවතුණි. තවද ඇන්තුරියම් හා ඕකිඩ් ගෘහයෙහි ලේඛනගත කර නොමැති උඩවැඩියා පැල මව් ශාක 594 ක අතිරික්තයක් හා 56 ක උනතාවයක්ද පැවති අතර, පැල ලේඛනයේ සටහන් කර නොමැති වර්ග 06 කට අයත් පැල 1170ක්ද පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ඌ) විධිමත් ඇගයීමකින් හා සැලැස්මකින් තොරව මුද්‍රණය කර තිබූ ශාක නාම පුවරු තොගයක් වසර 06 ක කාලයක් භාවිතයට නොගෙන නිෂ්කාර්යයව පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(එ) ජේරාදෙණිය රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ එල්ලෙන පාලම අසල ඇති උද්‍යාන පිටිසුම් මාර්ගය සහිත ඉඩමේ හෙක්ටයාර් 0.3658 ක පවරාගත් භූමියෙන් සියයට 68 ක් හෙවත් මෙම භූමියෙන් හෙක්ටයාර් 0.2513 ක් මේ වන විට අනාවසර පදිංචිකරුවන් විසින් ස්ථිර ගොඩනැගිලි ඉදිකර භුක්තිවිදින බව අනාවරණය විය.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඒ) රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ ගබඩාවක් තුළ වසර 06 ත් 09 ත් අතර කාලයක සිට එකතුව රු.2,835,840 ක් වටිනා උපකරණ 02 ක් නිෂ්කාර්යයව හා උන උපයෝජිතව පැවතිණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඔ) 2019 වර්ෂයේ රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ ඉදිකිරීමට යෝජිත නව ආපනශාලාව සඳහා මිලදී ගත් රු.23,700 ක් වටිනාකමැති මේස 03 ක්, වසර 05 කට ආසන්න කාලයක් ගබඩාවේ නිෂ්කාර්යයව පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඔ) ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අංක A/31 699444 හා 2020 සැප්තැම්බර් දින රහිත නිකුත් කිරීමේ නියෝගයෙන් මෙලමයින් මේස 20 ක් ගබඩාව වෙත ලබාදී තිබූ අතර, ඉන් මේස 07 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 වන විට වසර 04 ක් නිෂ්කාර්යයව ගබඩාවේ ගොඩගසා තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඔ) උද්භිද උද්‍යානය 04 ක් සතුව පවතින රු.15,080,380 ක් වටිනා ගොල්ල කාර් රථ 08 ක් සහ වටිනාකම හඳුනාගත නොහැකි ගොල්ල කාර් රථ 02 ක් ඇතුළුව ගොල්ල කාර් රථ 10 ක් මාස 01 ක් අවුරුදු 03 ක් අතර කාල පරාසයක් තුළ භාවිතයෙන් තොරව පැවතුණි. ඒ හේතුවෙන් උපයාගත හැකිව තිබූ ගොල්ල කාර් රථ ආදායම අහිමි වී ගොස් තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ක) සිතාවක තෙත් කලාපීය උද්භිද උද්‍යානයට අයත් හෙක්ටෙයාර 0.5015 ක ඉඩමක් හා හක්ගල උද්භිද උද්‍යානයට අයත් හෙක්ටෙයාර 49.564 ක ඉඩම් පිළිවෙලින් 2016 හා 1863 වර්ෂවල සිට අනාවසර පදිංචිකරුවන් විසින් භුක්ති විදින නමුත්, මෙම ඉඩම් නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ග) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානය සතුව පවතින කැබ් රථයක් හා හක්ගල උද්භිද උද්‍යානය සතුව පවතින මෝටර් රථයක් අළුත්වැඩියා නොකර පිළිවෙලින් අවුරුදු 01 යි මාස 04 ක් සහ අවුරුදු 01 ක කාලයක් ගතවී තිබුණද, එම රථ අළුත්වැඩියා කටයුතු අවසන් කර ධාවනයට යොදා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ච) අනුක ජීව විද්‍යාගාරයේ නිස්සාරණය කරන ලද DNA සාම්පල පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වසර 02 ක වගකීමකට යටත්ව රු.640,000 ක මුදලකට මිලදීගත් Page Unit උපකරණය අවුරුදු 02 ක් වූ වගකීම් කාලයෙන් එක් අවුරුද්දක් අවසන් වී තිබුණද මේ වන විට එක් පර්යේෂණයක් පමණක් සිදුකර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/03

(ඊ) ශාකාගාරයේ වියළි නිදර්ශකයන්ට බාර්කෝඩ් ලේබල් යොදා ඩිජිටල් ඡායාරූපගත කිරීමේ අරමුණ වෙනුවෙන් කැමරා 02 ක් සහ Digitizing Copy Stand 02 ක් පැවතියද, 2021 වර්ෂයේ සිට 2024 වර්ෂය දක්වා එහි භාවිතය පරීක්ෂාවේදී ඩිජිටල් ඡායාරූපගත කිරීමේ ප්‍රගතිය 2021 සාපේක්ෂව සියයට 78 ක් අඩුවී තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/03

4.4 පාඩු හා හානි

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) මුදල් රෙගුලාසි 104 ප්‍රකාරව රජයට සිදුවූ හානියක් හෝ පාඩුවක් සිදුවූ වහාම එහි ප්‍රමාණය, හේතු, වගකිවයුතු පාර්ශවයන් කඩිනමින් හඳුනාගෙන රජයට සිදුවන හානිය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. නමුත් ඇමුණුම (i) හි පාඩු හා අත්හැරීම් ප්‍රකාශනය තුළ උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුවේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට තවදුරටත් පවතින අයකර ගැනීමට හෝ කපා හැරීමට ඇති හානි හා පාඩු 26 ක් සම්බන්ධයෙන් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි. එමෙන්ම එම හානි හා පාඩුවල අයකරගැනීමේ කාල විශ්ලේෂණයද මූල්‍ය ප්‍රකාශනය තුළ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ආ) ඇමුණුම (ii) මුදල් රෙගුලාසි 109 යටතේ පොත්වලින් කපා හැරීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනය තුළ සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොත්වලින් කපා හැරීම හෙළිදරව් කළයුතු වුවත්, අවස්ථා 4 ක දී අයකර ගත් රු.2,724,486 මුදල අදාළ වර්ෂයේ කපාහැරීම් යටතේ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඇ) එමෙන්ම 2025 ජනවාරි 03 දින.පොතෙන් කපා හැරීමට අනුමැතිය ලබාදුන් වටිනාකම රු.60,650 ක් වූ ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ රථයක නිකල් රේසරය හිරවීම සම්බන්ධයෙන් පාඩුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොතෙන් කපා හැරීමක් ලෙස වරදවා හෙළිදරව් කර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

(ඈ) මුදල් රෙගුලාසි 104 (3) යටතේ අලාභයක් සිදුවූ වහාම එම අලාභයට අදාළ හේතු ඇතුළත් කරමින් අලාභය සිදුවූ දින සිට දින 07ක කාලයක් තුළ පූර්ණ වාර්තාවන් ඉදිරිපත් කිරීමට අපොහොසත් වන්නේ නම් අලාභය සිදුවූ වහාම ප්‍රාරම්භක වාර්තා නිකුත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. එසේ වුවද, හම්බන්තොට වියළි කලාපීය උද්භිද උද්‍යානයේ 2010 දෙසැම්බර් 21 දින සිදුවූ කුරු නගුලක් සහ තැටි නගුලක් අස්ථානගතවී දැනට වසර 13 ක කාලයක් ගතවූ පසු ප්‍රාරම්භක වාර්තා නිකුත් කර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඉ) 2024 ජූලි මස 10 දින දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කළ ප්‍රාරම්භක වාර්තාව අනුව පෞද්ගලික ආරක්ෂක අංශයේ නොසැලකිලිමත්භාවය හේතුවෙන් දළ වශයෙන් ඇ.ඩො.50 ත් 100 ත් අතර වටිනාකමක් සහිත භාර්නස් උපකරණයේ කැරබිනා කොටස 2024 ජූනි 20 දින අස්ථානගතවී තිබුණි. අදාළ හානිය සිදුවී දැනට මාස 07 ක කාලයක් ගතවී තිබුණද, ඒ සම්බන්ධයෙන් මු.රෙ.104

(4) අනුව අවසන් වාර්තාවක් නිකුත් කර නොතිබුණි. එසේම වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ගෙන් අදාළ වටිනාකම අය කර ගැනීමට විගණන දිනය දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

4.5 අනාර්ථික ගනුදෙනු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව සතු ගොඩනැගිල්ලක් විධිමත් තක්සේරුවක් ලබා ගැනීමකින් තොරව 2024 මාර්තු මස සිට දිනකට රු.200 ක් වැනි ඉතා සුළු මුදලක් අය කිරීමට තීරණය කර සුවභස් මල් වගාකරුවන් සඳහා පැල අලෙවිසැලක් පවත්වාගෙන යාමට ලබා දී තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

(ආ) පේරාදෙණිය රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ 2023 වර්ෂය සඳහා පුද්ගලික අංශය මගින් ආරක්ෂක සේවාව සැපයීම පිළිබඳව පරීක්ෂාවේදී ආරක්ෂක සේවාව සැපයිය යුතු ස්ථානයන් වශයෙන් හඳුනාගෙන නොතිබූ ප්‍රධාන ගේට්ටුව අසල බැටරි කාර් රථ රාජකාරී වශයෙන් ආයතනයේ මෙහෙයුම් කටයුත්තකට, ආරක්ෂක සේවයේ නිලධාරීන්ගේ සේවයේ යොදවා ඒ සඳහා රු.352,500 ක මුදලක් වැටුප් වශයෙන් ගෙවා තිබුණි. තවද ලංසු ආකෘති පත්‍රයේ 17 අනුව රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ දිවා ආරක්ෂක සේවා සැපයිය යුතු ස්ථාන දක්වා තිබුණද, 2024 ජූනි 04 දින භෞතිකව පරීක්ෂා කිරීමේදී ආකෘති පත්‍රයේ දක්වා තිබූ ස්ථාන 03 ක ආරක්ෂක නිලධාරීන් යොදවා නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/31

4.6 විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු ලබා නොදීම

දෙපාර්තමේන්තුව වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කරන ලද විගණන විමසුම් 04 කට 2025 අප්‍රේල් 22 දින වන විටදී පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

යොමු - CPCG/KD/H/DNBG/2025/01,
CPCG/KD/H/DNBG/2025/02
CPCG/KD/H/DNBG/2025/03
CPCG/KD/H/DNBG/2025/04

4.7 කළමනාකරණ දුර්වලතා

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) වියළි කලාපීය උද්භිද උද්‍යාන මල් වගා අංශයේ පටක රෝපණ විද්‍යාගාරයේ මාධ්‍ය සැකසීම සඳහා යොදාගනු ලබන රු.25,889 ක් වූ රසායන ද්‍රව්‍ය 05 ක් භාවිතයට නොගැනීම මත කල් ඉකුත්වී තිබුණි. එසේම මෙහි ප්‍රාරම්භක වාර්තාව පරීක්ෂාවේදී මෙම රසායනික ද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන මිලදී නොගැනීම මත කල් ඉකුත්වී තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ආ) ජේරාදෙණිය රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයේ එල්ලෙන පාලම අසල ඇති උද්‍යාන පිවිසුම් මාර්ගය සහිත ඉඩමෙන් යටිතල ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත 2020 ඔක්තෝබර් 08 දින හෙක්ටයාර් 0.3658 ක භූමිය වාහන ගාල්කිරීම සඳහා පවරාදී වසර 04 ක කාලයක් ගතවී ඇතත්, මෙම ඉඩම ලබාගැනීමේ අරමුණ වෙනුවෙන් භාවිත කිරීම සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඇ) කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව යටතට අයත් අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලයක් වශයෙන් පැවති මෙම ආයතනය 2006 නොවැම්බර් 10 දිනැතිව අංක 1471-2006 දරන සාමාන්‍ය ගැසට් පත්‍රය මගින් වෙනමම දෙපාර්තමේන්තුවක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර තිබුණි. 2006 වසරේ සිට මේ වන විට වසර 18 ක් ගතවී ඇතත්, උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තු පරිශ්‍රය තුළ ඒ වන විට ස්ථාපිත කර තිබූ කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ නිල නිවාසය හා කෘෂි ප්‍රකාශන ඒකකය, උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පවරාගැනීමේ කටයුතු අවසන් කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඈ) මල් වගා පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය තුළ කල් ඉකුත් වී භාවිතයට ගත නොහැකිව (ලේබල් රහිත) හඳුනාගත නොහැකි රසායන ද්‍රව්‍ය 37 ක්ද, කල් ඉකුත් වූ රසායනික ද්‍රව්‍ය 69 ක් ද පැවති අතර, එම රසායන ද්‍රව්‍ය නිසි ක්‍රමවේදයන්ට අනුව බැහැර කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිසි ක්‍රියාමාර්ගයන් ගෙන නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඉ) ආයතන සංග්‍රහයේ XIX වැනි පරිච්ඡේදයේ 5 වගන්තිය අනුව නිවාස කුලී අයකළ යුතු අතර 5.6 වගන්තීන් අනුව ආර්ථික කුලීය නියම කිරීමට ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ වාර්තාව ලබාගත යුතුය. ඒ අනුව රාජකීය උද්භිද උද්‍යානය සතුව සේවක නිල නිවාස 18 ක් පවතින අතර, එම රජයේ නිවාස සඳහා රු.1,000 ක මාසික ආර්ථික කුලීයක් අයවන බවත් මෙම ආර්ථික කුලීය 2016 දෙසැම්බර් 02 දිනැති ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුව පදනම් කරගෙන අයකර තිබූ අතර, එම තක්සේරු

ඉදිරි වසර 02 ක කාලයක් සඳහා පමණක් වලංගුව පැවති බැවින් නව තක්සේරුවක් ලබාගත යුතු කාලය වසර 05 කින් ඉක්මවා තිබුණද, 2025 පෙබරවාරි 25 දින වන විටද ආර්ථික කුලිය තක්සේරු කර වාර්තාවක් ලබාදී නොතිබුණි. ඒ අනුව 2019 වර්ෂයේ සිට නව තක්සේරුවක් ලබාගැනීමට කටයුතු නොකිරීම හේතුවෙන් නව තක්සේරුව අනුව රජයේ ලැබිය යුතු නිවාස කුලී ආදායම අහිමිවී තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ඊ) 2022 වර්ෂයේදී රු.6,566,852 ක පිරිවැයකට වැසිකිළි පද්ධතියක් සමග ඉදිකර තිබූ රු.184,567 ක පිරිවැයකට නිමකර තිබූ ගබඩාවේ I Panel සිවිලිමේ කොටසක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් 13 දින වන විට ගැලවී ගොස් තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(උ) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ පටක රෝපණාගාරය තුළ 2024 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් 13 දක්වා කාලය තුළදී ඇත්තුරියම් පැල 1392 ක් හා ඕකිඩි පැල 1312 ක් ද නිෂ්පාදනය කර ඇතත්, අදාළ පැල කුමන කාර්යය සඳහා නිකුත් කළේද යන්න හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වූ බැවින් අධික වටිනාකමක් සහිත වශයෙන් සම්බන්ධයෙන් පාලන ක්‍රමයක් හඳුන්වා දී පවත්වාගෙන යාමේ අවශ්‍යතාවයක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ඌ) තවත් අංශය මගින් ලේඛනගත නොකර උද්‍යානයේ කටයුතු සඳහා නිකුත් කරන පැල සම්බන්ධයෙන් වූ පාලන ක්‍රමයක් නොතිබූ බැවින් විනිවිදභාවයෙන් යුතුව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ලේඛනගත කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පැවතුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(එ) පැල තවාන මගින් උද්‍යානයේ කටයුතු සඳහා පැල නිකුත් කිරීමේදී, අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා පැල අවශ්‍යවන අංශයේ අංශභාර නිලධාරී විසින් අවශ්‍ය වන පැල වර්ගය සහ ප්‍රමාණය සඳහන් කරමින් ලිඛිතව ඉල්ලීමක් සිදුකිරීම හා අධීක්ෂණ නිලධාරී විසින් නිකුත් කරන පැල වර්ගය සහ ප්‍රමාණය සඳහන් කර එම නිලධාරියාගේ අත්සනින් යුක්තව නිවැරදි අධීක්ෂණයක් යටතේ පැල නිකුත් කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන අතර දැනට පැල නිකුත් කිරීමේදී තවත් නිලධාරීගේ අධීක්ෂණයකින් තොරව එක් එක් අංශවල සේවකයන් විසින් පැල රැගෙන යාම සිදුකර තිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(උ) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ පවතින ශාකාගාරයේ ගිනි උවදුරු ආරක්ෂාව සඳහා ප්‍රමාණවත් පාලන ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ඔ) මල්වගා පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය තුළ දැනට පර්යේෂණ 15 ක් ක්‍රියාත්මක වුවද, එම පර්යේෂණ පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් විධිමත් ලේඛනයක් නඩත්තු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

(ඕ) විසිතුරු පැල ඒකකය, පතොක් පැල ඒකකය හා ඇන්තුරියම් ඒකකයේ විදේශීය ඇන්තුරියම් මව් ශාක එකතුවේ සහ ජලජ ශාක එකතුව සඳහා පැල ලේඛනයක් නඩත්තු කර නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/DNBG/C/2024/58

5. කිරසර සංවර්ධනය

2024 වර්ෂයේ කෙටුම්පත් කාර්යසාධන වාර්තාව අනුව පිහිටුවා තිබූ කිරසර සංවර්ධන අරමුණු (SDG) 04 ක් සඳහා පිහිටුවා ඇති එක් එක් දර්ශකයන් සාර්ථක කර ගැනීමේ ප්‍රගතිය පරීක්ෂා කිරීමේදී දර්ශක 03 ක ප්‍රගතිය සියයට 63 ක් සියයට 80 ක් අතර විය.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/08

6. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුමත කාර්යමණ්ඩලය 964 ක් වූ අතර, තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 736 කි. ඒ තුළ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ නිලධාරීන් 08 ක් ද ඇතුළුව පුරප්පාඩු 178 ක් පැවති අතර, අතිරික්ත නිලධාරීන් 10 ක් විය.

යොමුව - CPCG/KD/H/DNBG/2025/02

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 1589/30 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ 193 වගන්තිය ප්‍රකාරව සෑම රජයේ නිලධාරියෙක්ම ස්ථාන මාරුවීම්වලට යටත් විය යුතු වුවද, ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ කාර්ය මණ්ඩලයේ 10 දෙනෙකු ස්ථාන මාරුවීම් නොලබා මෙම උද්‍යානය තුළ අවුරුදු 05 ක් 24 ක් අතර කාලයක් සේවයේ නිරතව සිටී.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

(ඇ) ගම්පහ උද්භිද උද්‍යානයේ 2024 වර්ෂයේ ආරක්ෂක සේවා සැපයීමේ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමේ 22 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව සේවයට බැඳෙන අවස්ථාවේදී සෑම ආරක්ෂක නිලධාරියෙක්ම ග්‍රාම සේවා සහතිකය, පොලිස් සහතිකය, උප්පැන්න සහතිකය, වරිත සහතික 02 ක් හා අධ්‍යාපන සහතික ලබා දිය යුතු බවට දක්වා තිබුණද, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සේවකයින් 17 දෙනෙකුගෙන් එම සහතික ලබාගෙන නොතිබුණි.

යොමුව - CPCG/KD/E/AD/CAD/2024/53

විගණකාධිපති